

Ar pašča wifuschehlīga Augusta Keisara wehleschannu.

Mahjas Weefis ar peclifumem maksā:
Ar peefuhtifschannu eefschēmē:
Par gabu 3 rbl. — lap.
1/2 gabu 1 rbl. 60 lap.
1/4 gabu 1 rbl. — lap.

Mahjas Weefis. Politifks un literarifks laifkrifts.

Medafzija un eefpedizija atrodas Rīgā,
Grišta Plates grahmātu un bilšču-brulatamū un burta-lechuwē pee Petera balnijas.

Sludinajumi maksā 10 lap. par weenas slejas smaifku rakstu ciniņu, peefschpufe 30 lap.

Apstallejumi u Mahjas Weefis un sludinajumi fuhjami u fchahdu adrefi: Bz. oseeennuio raerua Maerz Biacucz, r. Para (Mahj. B. eefped. Rīgā).

Mahjas Weefis ifnahl weenreis nedelā, treschdeenas. — Ar patru numuru ifnahl literarifks peclifums un patru mehnesi femkopibas peclifums.

Been. Iainneejes!

Mehginofect peefsch wilnas drahnun un wefchas mafgofchanas un Iainneejibas nepahfpehjamās krowa seepes!

Saturo: Kritifks apfats par pasaulē rafchotām mantam, labibu, lineem un winu lectofschannu. — Par Latwoefcheem Smolensktas, Kaunas un Wilnas gubernās. — No eefschēmē: a) Baldbas teetas. b) Baltijas notikum. c) No jūtam Kreewtijas pufem. — No Rīgas. — Grahmātu galds. — Kugneeziba. — No ahrfemem. — Teeflectu nobala. — Ubrupes (torgi). — Litgus fnaas. — Telegramas. — Dafchabi raksti: Uf kalneem. (Turpinajums.) — Sihfumi.

Kritifks apfats par pasaulē rafchotām mantam, labibu, lineem un winu lectofschannu.

No Dr. philos. P. Sālifča.

I.

Pasaulē daudj un dafchadu mantu. Kas winas wifas war ifskaitit! Bet kas tad ifsti manta ir? Zil weentafschs ari fchis jautajums neifskaitifos, tad tomehr, ja fahlam to pomatigasti pahrdomat, winfch mums neubht til weentafschs wais neifskafas. Manta ir meefas fpehku rafchojums. Ja, bet kur tad paleel garš, waj tam nemas naw nelahdas dalibas pee mantu rafchofchanas? — Nu labi, manta ir meefas un gara fpehku rafchojums. — Bet waj daba ari nerafcho? Waj dabas fpehki nemas nekriht fwaru kausā? Tā tad mehš redjam, ka dafchabi fpehki pasaulē dafchado mantu rafchotaji. Mantu wehrtibu nofata pee to rafchofchanas pecliftais fpehks, rafchofchanas dahrgums, winu retums, nepezeefschamiba, peeprafchumu daufsums, peeprafchaju turibas fahwofliss un wehl ziti eemefli. Neweenas mantas wehrtiba nore ofsefata, mufschigi weenada, bet ta ir relatiwa, famehrija, attariga no dawof un dafchadof apfahlfteem. — Sihfumi.

lehts, ta tagad filla trauki un zitas leetas pee-efjami ari mafsturigam kauschu fchiram. — Ka ar fiffu tā ar ziteem rafchojumeem. Jaunafā laifā gaischu leezibu par to dod aluminijs, kurfch ifhā laifā, ta rafchofchanai lehtai fkuftot, ari pats palifa daudfahbt lehtals, tā ta tagad dafchabi ifgatawojumi no aluminija naw wais nelas rets un nefamalfojams. Gewehrojot mantu rafchofchanas attifhtibas wehrturi un wirfeenu redsam, ta mantu rafchofchanas fna jaunafā laifā notifufe leela pahrgrofsiba. Zilweku fpehks paleel leelals, wina weetu eenem zilweku fahpibas labrtā nospeeflee dabas fpehki. Senatnē, zilwezes behrniba, tā pate mantu rafchofchana, tā ari rafchotās manias bija koti weenfahrfchās. Zilweks bija neatifhtiftees un rupifschs. Wlnam mas ko wajadfeja. — Nepezeefschami wajadfigas mantas tas pogatawoja pa leelakai dafai ar fawu meefas fpehku. Ar laifu wifš pahrgrofsijas. Zilwekam zihā ar dabu un ziteem dšhwoneeem attifhtotees radās ari wairaf wajadifibu. Meefas fpehkeem arween wairaf nahja polihgā gara fpehjas, zilweks pamafstinam fahla fawā labā fahpinat dabu. Zil tahlu zilweks dabas fpehku ifteetofchana jau tizls, par to zilwela garam dseed flawas dseefmas jaunlaifu warenaš brijnifschas mafchinas. Un tas naw zilweku nospeefejas, bet atfwabinatajas no geuhā meefas darba, jo kur agraf wajadfeja fweedros ftrahdat fufhtofcheem, tur tagad to pašču it weeglt pastrahda zilweku fahpiba nemti dabas fpehki un mafchinas. Mantu rafchofchana un lihš ar to ari paščas mantas top lehtals. Un mantas top rafchotas tahdā daufsumā, ta tas wairaf waj mafal pee-eeetamas famehru dawfs leelalai zilwezes dafai nefa agraf, jo daufsums mantu, kuras agrafes laifās warea eegubt weenigi tital leht bagatneeki, muhu laifās pee-eeetamas ari mafsturigakeem. Tā tad jaunlaifu tefnifa, fahpinadama dabas fpehkus, neween atweeglina zilweeem geuhšos darbus, bet dara ari eefpehjamu, ta fematām fchiram tagad dawfs tas peefneefams, ko agraf fpehja eegubt weenigi bagatneeki. Ja tomehr leela dafa jaunlaifu tefnifas attifhtibu un mafchinas uflata par to kaunu, tas tas tital leezina par tahdā dafchadof meefas wehrtibu.

faulē, kur uf lahdeem 136,644,000 kwadrat-filometreem*) dšhwō ap 1500 milj. zilweku (t. i. uf wena kwadrat-filometra zaurmehra 10—11 zilweku), rafcho gadā dafchadu mantu pawifam par lahdeem 30,000 milj. rubleem. — Kas uf wifseem nepezeefschami wajadfigo labibu atteezas, tad tas pehž profeforu Neumana-Spalarta un Jurafchela apfehina rafcho par lahdeem 10—11,000 milj. rubleem. Wlums tahdu mantu daufsumu grehit eedomatees. Kau-dšhwō to domās fahpot. Ja mehš wifu Eiropā un Ameritā gada laifā rafchoto labibu gribetu fahehrt weenā weenigā apzirtni, tad, ja mehš to ufshuwetum fefelu werfti gaeu un til pot platu un tani eebehrtu wēfo labibu, milfgais apzirtnis tiftu peebehrts 120 aifs auglumā. Sēberot ir fartupefus fchini apzirtni ta auglumš tiftu leelals par fahdām 50 aifm. Par apmehram til pot dawfs aifm fcho apzirtni wehl pa-aughrinatū zifura fwiflu rafcha. Bet zilweks nedšhwō no mafses ween, winam ari fahpfi. Ja nu mehš wifu gadā ifdarito alu fahcetu weentopus, tad no ta rafšos tahds eferš, tas apmehram werfti garfch, werfti plats un aifs 6 dšhwō. Pa wina tā tad waretu peldet leelalee fcho laifu fugi. Til pat leelu eferu radiftu gadā rafchotais wihns. Ko zilweki neifsher! — Bet wini ari dawfs ko ifmanto. Selta ween pagahufschā gadu fim-ent ifrafa tahdus 115,000 pudus. Sēho selta daw-dsumu wedot ar firgeem ifnahktu tepāt 4000 wefumi felta, ja fahtrā rehfinam pa 3 birlaweem fchī fposchā dahrgā metala*). — Australijas, Kalfifornijas un Angku-Kolumbijas „felta drudfim“ unahktot selta rafcha pawatrojās no 1000 uf 12,000 pudeem gadā. Saprotams, ta pehž fcho selta ahderu ifmantofchanas ari selta rafcha mafnajas. No 1861.—1880. g. wehl ifrafa ap 10,500 pudu selta gadā, bet no 1881.—1888. gadam wairš tital 8000 pudus selta gadā. — Nu tita atrafšas selta ahderes Deenwidus-Arifā, ta ari fahla feltu ruhpigati ifmantot uf dafchadām rubam, atmeneem, fmiltim u. t. t. un selta rafcha atfal ftipri peemehmās. 1890. gadā ifrafa atfal 10,500 pudus selta, 1891. gadā — 11,200 pudus, 1892. gadā — 12,000 un

*) 10 filometri = apm. 9 werftim. 1 kwadrat-filometris = 0,0001 kwadrat-juhfci jeb 1 kwadrat-juhfci = 55,000 kwadrat-filometreem. Tā tad 1 kwadrat-filometris = 1/50 no kwadrat-juhfces. *) Kas atteezas uf selta jenu, tad 1 solomits (1/100 mahrginas) selta mafša apm. 5 rubli. Tā tad 1 mahrgina selta mafša ap 500 rublu, 1 puds selta ap 20,000 rbl. un 1 birlawe selta ap 200,000 rbl.

Dafchadi raksti.

Uf kalneem.

No cand. phil. orient. P. Sāmibta (Pefingā). (Turpinajums.)

Weenu wafaru jau Pefingā pawadijis es tomehr no-fpreedu par nahfcho wafaru wifadā fna mellet labdu wehfaku mafšas weetu, waj nu juhmalā waj fchepat fahnds. Weidšot atradu fawu mahjofli reetuma fahnds, lahda budiftu kofleri jeb templi ar wahdu Da bei fi, t. i. Leelas fchehlaftibas templs, werftis 25 no Pefingas uf fseemef-rihteem. Kalnajs pajetas wifpahrigi lahdas pahra tuh-fofchu pehdas par juhru, un laut gan Da bei fi apgabala winfch nefafneedš glufchi tahda augstuma, tomehr fawa fahwuma un aplahrtnes femā lihšjenuma deht ifskafas augstas, neta winfch patefšā ir. Wans templs lihš ar feptineem ziteem beedreem fahw ar kofeem kupli noaugofchā nolalnā, tas bei fchabam ir weena no fahfahām apfahrtnes wectam. Ari fche ne-efam wif ifbehgufchi no fahstuma, mitruma un fufaineem, bet tomehr fche ir pawifam jitiba dšhwē tā Pefingā. Atrafdamēš wairaf fimtu pehdas par lihšjenumu un pee tam wehl kuplu kofu pawehni mehš fche ari nedabujam wif weetejā fahstuma wifā wina pilniba. Saufā laifā te naw tahdu putelku un pehž leetus te naw nelahdu fmirdofchu dublu purwu, tā Pefingā. Un — kas naw no maja fwarā — te ir tihš un labš awota uhdens, tas noder tiffab mafgofchanai, tā ari djerfchanai. Bet wifpahrtlamafis gan laifam buhš fchejeenes fahdrāis fahnu gais.

20, 30 gadus nodšhwofufchi un zefojufchi pa wifam malam bes lahda rewolwera un tomehr nelad naw tiftufchi aplaw-piti. Sēhejeenes laupitajam naw ari nelahda eemefla uf-brukt Eiropoefcham, kurfch breefmās buhdams wifadā fna aifstahwefees, kamehr no pašcheem Kineefcheem bes fahdām leelām puhlem war nemti wifu, tas patihf, jo pehdeje pa laifam ir fawadas fchiras Toiftoja peekriteitj un „nepreto-jas kaunumam“, finams tital dufšchas truhfuma deht. Kineefchu laupitajš pee wifas fawas negehlibas ir wehl leels grehwulis turfahht. Tā flawenais zefotajš Pefche-wakflis ar trim beedreem — wif labi apbrunojufchees — aifbahdijufchi reis leelu laupitaju bandu no fahdām pahra fimtu galwam. Jau Kineefchu weefnizās war Eiropoefis buht drofchs no ufbrukumeem, bet dawfs drofchafa un nefamehrojami patihlamata dšhwē ir budiftu ftoferoš. Ir jau teefa, ta dumpja laifos ir kriteufchi wairaf Eiropoefchi, bet tahdi pašči nemeeri zefas tital pehž leelifšas tautas fahrazinjofchanas. Bet ari fchahdi dumpji nemas naw til bailigi, tā wini ifkleegti. Neilgi atpafafis awifš atfal fimoja par fahdu breefmigu dumpi pret mifonareem. Kahdā pilhehtā warbuht no 50,000 eedšhwofotajeem dšhwofufchi warbuht tahdi peeži mifonari. Bet dumpja laifā wifš peeži ar wifam fawam mantam laimigi ifmutufchi. Sedro-fchinōš no fawas pufes fchawbites, ta breefmas buhš bijufchās wifai leelas. Tahfatu ir tainfiba, ta Sēhan-dungā preefch neilga laifa pateefcham nofifti diwi Mahju mifonari, bet mehš tomehr wehl nefinam, tahdeht wini no-fifti. Wifonaru ifturefchanās ari ne fahtreif ir teizama. Wini te fanahf no wifam pasaulē malam, un nerefis pat tahdi, tas, tā fahot, jitur wairš neder. Kineefchu manda-rini turprefti jau lahdi 300 gadi fahw zihā ar kritefigo tizibu un ir radijufchi fawōš rafšos pret to jau gandrihf fiftematiftu ftrihdu un ne bes fahfama. Kas tad nu pret fcheem negrofameem Konfufija peekritejeem gribetu fawot, tam wifadā fna wajadsetu labas ifghitibas, apfahrtibas, pama-tigās Kineefchu walodas prafchanas un par wifam leetam leelas pozeetibas — wifas tahdas ihpafchibas, lahdu fche-jeenes mifonareem parasti nemehtš buht. Kad tad nu lahds dufmigs mifonars, ufshudinats no weenaldfigo Kineefchu nekaunigajeem jofeem par fwehtām leetam, pee reifšas pabalsta fawas pamahzibas ari ar duhri, tad naw nelahds brijnumš, ta wahetu ftrihds nelaimēs brijdi pah-reet ari darbiba.

nemt bijis aifleegts. Parfara Peterunajot waretu wehl fahdu wahdu peebifst par muhfu rekruteem. Wairaf reis fche efmu „Mahjas Weef“ lafijis, ta jauni faldati deenafā eefah-jotees ifshudina ardeewas no dšmintenes, it tā nefin uf fahdu fwefchu pasaulē malu aifseebami. Un patefšā wini aif-jeu tital lahds fimtas werles uf deenwiteem, uf fahdu Potu pilhehtu, no kureenes par maf deenam war aifraffit fowejeem wehstuli un dabut atbildi. Til neezigs tahlumš tital maf wehl aifchiras no dšmintenes. Bet kas no muhfu jaunajeem rekruteem pateefcham gribetu fahfachu pawauli redset, tam es eeteiftu, ja til eefpehjamš, dotees uf tahleem austrumeem par tehwijas fargu. Laudis, tas tā ufliufufchi dšhwō tital uf weena femes gabala, pa laifam eedomajās, ta ahrepus dšmintenes ir tital poštš un nelaimē waj atfal brijnumi un selta fahni. Sēchahdu eedomu deht zefas pee mums tufschās walodas par bagato „Uppi“ un Amerikas paradifi. Tas pats eemeflis ir ari tam waimanam un afaram, tad fahdam jo-aifseer lahdas werles tahfatu no fawas dšmintenes waj uf Poteem waj. Prahtigam un ufzihdigam zilwekam mehš eet wifur labi, bet tas jau fawā dšmintenē nemeht dšhwot, tam pa laifam fahhjas fwefchumā wehl fiftaki.

Bet nu atfal atpafafis uf muhfu preefchmetu! Tā nu eepafinufchees, ta fchejeenes budiftu ftoferi naw ne-lahdas mozfchanas waj dreefnu weetas, mehš apfahfifim tural fchahda templa jeb ftoferu eetaifš. Tā tā fchee templi ir zil nezil weenas otram lihšdigi, tad peektis, ta es ihfuma ifshadroju til fawu Da bei fi. Templi, ta wifas zitas ehfas Kina, fahw ar ee-efu uf deenwiteem. Pahfā preefch-ana mā tainfi pret durwim fahw uf augstafas weetas leels, reftis, felftis tola tehts, ar fmaidofchu gihmi, leelām garām aifm, warenu wehdaru, pahfleezigi tuffis un tiftu ne glufchi plifs. Tas ir budiftu meefas Mi-le-fo (Waireja buda), tas pehž lahdeem 3000 gadeem nahfchot femes wifšju no jauna apftipinat Wudās mahzibas un buhšot jau afstotais Buda, tas nahjis no nirwanas jeb meera un if-nibzibas walšs atgreest laudis no maldifchanas. Pee tahda fwehtuma mums gan ifshauftees ehromti wina leelas ne-apeghehtais wehdars un garas auffs, bet pehž Kineefchu fahjeguma tāš ir gudribas un warenibas fihmes. Mongo-lifas un Tibetas budifti jeb lamaifš fahdās fcho deenu preefchā no milfga leeluma. Tas ir tas pats Waidari, turu jau agraf peemineju Urgu aprafstot.

Uf Mi-le-fo, fchim muguru ufgreestš, fahw zifs drufšu mafaks felftis tola tehts, ghita jaunefka ifstafā, fmagās brunās gehrdees ar fawadu duramo labajā rotā. Sēho figuru parasti redš kofli ghiti un ne bes mahfšneeka garfchās ifshahdatu. Sēhi deewida ir Wei-to (Widana) fittibas fargs un walneeks par fchetru pasaulē pufchu fchetreem fahfateem. Wifch dšhwō uf Sumeru fahna. Sumeru fahfš, pehž budiftu domam atrodas pasaulē widi. No tureenes pasaulē ifdalas ifchetrās datās, par turu fatur walba weens fahalis.

Man gan leelas, ta dawfs interesantaki ifshauftos, ta es plafchafi pahfshahfitu par Kineefchu eenaidu pret fweh-fo-fo-fo, wifgeem paganu preeftereem, tumfchajeem bu-diftu ftoferoem u. t. t. preefch lam waretu nemt jau dofchu labu ahrfemneeku zefojuma aprafšu par paraugū, bet fchah-das leetas jau fneegios muhfu pahfshamo „fata Peteru“ arōdā. Kahdu no fcheem man paščam reis dšmintenē bija atgadijums dšrdet, ta winfch par jufura fahneem nonahjis jufura fmiltajā. Eht gan bijis brijw zil grib, bet lihšja

weešči kati zeeni un ja tīkai eespehjam, tās eerihšo tuhlin pašā sabtumā. Lopus Latweešči lojji labi. Istrahtjees, la us 15 defetinam neber turet wairat neta weenu firgu. No ragulopeem latram saimneelam masatais iſchetras gowis; peena doſchanas laika gowis iſdod ap 7-8 ſtopi peena pa deenu, bet netruhſti ari tabdu ſaimneeku, kureem labas fugas gowis, kuras iſdod lihds 15 ſtopu pa deenu. Sweeſtu pabrūd apſahrtejōs tirgōs un peerahtis, la Latweeſcham no latras gowis eenah 10-15 rbf. ſfahdras peinas gada.

Garigā un tikumistā sinā Latweešči neſalibdinami pabrati par weetejeem eedſihwotajeem. Zeeniba pret ſweſču ihpaſchumu pee wineem attihſtijusē tiktabi, la pa wifu to laiku, lamehr tee atrodas jaunajās dſihwes weetas, wehlnaw dſirbēta neweena ſuhdſiba, kur Latweešči buhtu apwainots ihpaſchuma teeſtibu pahrſahpuma. Katru norunu waj nolihgumu taſ iſpilda uſmata, ſargas no ſuhdſibām un tildām un patš taſ nelad neeſahl, pret wezakeem laudim wiſch ir alahſ godprahhtigs un beſpretrunas pa klaufa latrai preeſchneeziſas pawehlei. Deſchreenu pahrbotawas ſarp ſawām no metnem aiſgabjeji nelad neecrihko un taſ tiktat la neta neapmelle. Swehtdeenās un ſwehtu deenās Latweešči palee ſarp ſawas gimenes lozſkeem, bet tee, kuri dſihwo tuwal pee Smolenſas, bodas uſ mahitajmuſchu, kur notura deewalpoſchana. Gandrih wiſi Poreſchſas aprinka ſabeedribu lozſti pareiſtigi, bet ſa la tee peeteeloſchi neprot Kreewu walodas, lai labprahht neeet ſawas draudſes baſnijās. 1891. gada minetas ſabeedribas eesneeda peederiga weeta luhumu, lai tittu ſuhſtiſ garidſneek, kurſi prot Kreewu un Latweeſchu walodas. Gandrih wiſi aiſgabjeji prot laſit un rakſit mahies waloda, bet tonas ari tahti, kuri iſmahitjuſchees laſit un rakſit pa kreewiſti jaunajās dſihwes weetas atnahſuſchi. — Zil loti Latweešči ruhpejas par behrnu ſkolochanu redſams no tam, ka Smolenſas aprinka aiſgabjeji, kuri atrodas tuwala fatiſme ar weetejeem eedſihwotajeem, jau wairat reſchu pagasta ſapulſes eesustinajuſchi joutajumu par ſkolas eerihſochanas nepezeſchamibu. Bet ta la teem truhſti wajadſigo lihdsſtu ſawas wehſochanas iſpildochanai, tad mahitate no wineem neaſleedsas drihwolika mahit tos ſawus lihdsſtauteschus, kureem truhſti wajadſigās ſinochanas. Weidſot jaſala, la Latweešči agrarantai wiſi labakee maſfataji. Wini eegubtes ſemes gabalus tura leela wehrtiba un nopuſlas laira ſabeedribas lozſella ihpaſchumu nodroſchinat uſ nekuſinameem, broſcheem pamateem. Ta peemehram Goretas ſabeedriba nomita lahdē no winas lozſkeem. Palika atrahne un nepeauguſchi behrni, wiſi darba neſpehigi, bet ſabeedriba nolehma pahrdat wiſus pahratos lopus un zitu manibu, beſ kuras pafapalijeem eespehjas iſtiti, eenemto naudu eemakſat banā ainehama delbechanai un tahdejadi nodroſchinat beſcu nahſotni un atſahſt ſemi ari turpmal wina walbiſchana.

Spreet par Latweešču eeſpaidu uſ weetejeem eedſihwotajeem ſchimbriſcham buhtu wehl par agru, pirmahht tamdeht, la Latweešču nometnes ſchirtas no weetejeem eedſihwotajeem, atrodas leſa weentilibā ſarp meſcheem, tahdās weetas, kur uſ leelaka apgabala iſplatās neaur-ejami ſuhnu puriji; otrahht Latweešču ſaimneezibas naw wehl pilnigi attihſtijuchās un nodibinajuſchās un beidſot tamdeht, la ſche no muſchigeem laikerem paſtahw lopeja ſemes walbiſchanas forma, uſ kuras protams, maſ gadu ilga Walteſchu zitada ſemes walbiſchana newareja atſahht nelahda redſama eeſpaida. Bet pahrejet no wiſpahribas uſ priwatibu tomehr newar ſajit, la aiſgabjeju daudſe gadejece peehſihwotajumi, pabrabota ſaimneezibas ſiſtēma uſ weetejeem eedſihwotajeem nebuhtu darhje nelahda eeſpaida; doſchōs gabjumōs eeſpaida pehdas pilnigi nomanamas. Peemehram, ſchogad man gabjūſ apmelle Smolenſas aprinki tabdu grafam Wlatteram peederigu miſtju muſchu. Schini muſchā jau igatu laiku ſeme tee iſdota Baltijas Latweešcheem, lai tittu apdſihwotās ari neapdſihwotās weetas, kuru ſche wehl deſgan daudſ. Katram ſaimneelam tee eerahtis 40-50 defetinu leels ſemes gabals un noſlehts mutiſs lihgums uſ 12 gadeem. Aiſgabjejam teeſiba uſ eerahtiba gabala zelt ehlas un apſtrahdat ſemi pehz ſaweem eeſtateem. Birmaſōs diwōs gaddō naw nelas jamahā, bet nahſochōs trijōs gaddō jamahā pa 3 rbf. no defetinās un pehdējōs gaddō pa 6 rbf. — Es apſtatiju lahdas 10 ſchahdas nometnes un wiſur atradu ſaimneezibu preeſchſihmigā ſahrtibā. Redſeju ſaltas ehlas un uſ tihumeem wiſnojoſchōs labibu u. t. t., ta la pa wiſam peemirſu, la ſahwu uſ Smolenſas gubernās neaugligerem ſajumeem un domās aiſludinajōs uſ weenu no Ukraines zeemateem, til pilnum pilnā bagaligi dabas jaukumeem apbalwotā Maſteewijā. Wehſihwotaji ſahl atſiht zilwela wehrtibu, uſ wifu gibhjeem aiſpogulōjas pehtiziba un neweens nedomā la jebah ſcho wina laimi waretu trauzet launs, neparedſets gabjumōs.

Bet netahlu no ſchim aiſgabjeju ſemimem atrodas Saſarintſas ſabeedriba, kurai peederigo ſemī jau wairat reiſchu gribeja pahrdat wairakſoliſchana (uſ torga) un ſeme warubht jau ari ſen buhtu pahrkota, ja laimindō nebuhtu apmetuſchees uſ dſihwi augſchā minete Latweešču aiſgabjeji. No ſcheem ſabeedribas lozelli eemahzijās ſemi apſtrahdat pehz pabrabotās ſaimneezibas ſiſtēmas, atmeta maſōs arluſs, eegahdajas leelos u. t. t. un, la paſchi atſinas, tika tagad wehl "eeraudſija deenas goſtumu." — Ta par Latweešcheem Smolenſas gubernā ſpreech un rakſa lahdōs augſt Kreewu eerednis.

Par Latweešču aiſgabjeem Wina un Kaunas gubernās atkal lahdō zits augſt eerednis rakſa, la tee tur ar ſemneeku agrarantās peepalibhſibu pirtuſchi ſemi tika ſchawu aprinkā ſchahdās iſchetras muſchās: Wlunifſchās muſchā no Dautſchi kundſes, Aukſuztas un Baſtu muſchā no Grundmana un Martiniſchās muſchā no barona Heitnga.

Birmaſōs trijās muſchās pirtā ſeme labuma ſinā weenāda, jo wifa atrodas meſcha iſirtumōs (pa leelakai dalai eglu meſchā), kur japeleek leelas puhtes, lamehr

zelmi un ſatnes tee iſtibriti un iſrakti grahwoji, lai waretu nolaiſt uhdeni, kureſch ſchahdās weetas jau no laiku laikerem ſahſchjees. Turpret Martiniſchās muſchās ſeme jau eeſtrahdata. Schis 4 muſchās pahrkotās pa maſeem gabalineem no 6 1/2-20 defetinam leeluma, wiſwairat atſewiſcheem pirtjeem waj neleelām ſabeedribam, kuras ſaſchahdjuſchās iſ weenas un taſ paſchās gimenes lozſkeem waj wiſu tuwaleem radineeſkeem. Tika Aukſuztas ſabeedribā 15 ſaimneeku, 6 weeteje un 9 Latweešči, kuri ſemi eegurwajſchi uſ weena pirtſchanas alta pamata, bet ſaimneeko pawiſam atſewiſchli, lairis uſ ſawa gabala un wehlas ſemi iſdalit ſawā ſarpā, lai iſſargatos no nepatſhamās, ſawſarpejās galwoſchanas (ſpyronoſt nopykn), kura ſarp beedreem rada tika doſchadus pahrpratumus naudas ſinā.

Ta tad ar labato pabrleezibu waretu ſajit, la Latweešču aiſgabjeji ſemi walda tika atſewiſchōs gabalōs un ta zitada ſemes walbiſchanas forma teem gluſchi weenaldhija. Weetejece ſemneeti walda ſemi pehz ſahdſchām un ja laur tur atrodas kolonijas, tad taſ eerihſotās uſ pirtas ſemes. No walbiſas peehſchirtā ſeme ſadalita daudſ reiſtit ſchaurās ſchoreſ, la winas apſtrahdſchana kati apgruhitinoſcha.

Sihmejotees uſ aiſgabjeju ſaimneezibu un ſemes eenaſtumeem jaſala, la leelā dala aiſgabjeju atrodas kati truhzigōs apſahhtōs, lamehr tee ſpeeti pirt neeſtrahdatuſ meſcha jeb lihuma gabalus un la tamdeht par ſemes ſultras ſiſtēmu ari wehl newar buht runas. Sawus ſpehtus tee iſleeto zelmu lauſchanai un ſemes noſuſnāſchanai, rotot grabwjuſ. Zelmuſ tee nelauſch weenigi ar zirwa peepalibhſibu, bet iſleeto preeſch tam ſewiſchās paſchigubrotas maſchinas, kuras wiſpahri tee leetotas un geubto darbu kati atweeglina. Bet ſchis darbs ta la ta wehās wiſai lehti un ja zelmu daudſ, tad aiſgabjeji ar ſawu gimeni wairat par defetinu gada laika nelad nenotihrit. — Tomehr tittihſi jau tahōs gabals no ſatnes tihre, te ari jau aiſgabjeji to tuhlin ar leelo arklu ſahl eeſtrahdat un jau paſchā pirtā gada mehlot ar ſuperſoſatu, taſ weetejeem, ſaimneezibā palapalikuſcheem ſemneekem, iſtahdōs par leelu leelo drihwumu, jo preeſch aiſgabjeju eeraſchanaſ tee leelos arluſs un ſuperſoſatu tiktat la neta nepaſina.

Ta la meſcha ſeme bagata ſapuwuſcheem mehſleem, naw jerams, la Latweešči wehl til drihſ eewediſ pareiſo ſaimneezibas ſiſtēmu, bet jautadams dabuju ſinat, la uſ tahdeem ſemes gabaleem, kur neeſot dabuſtu pſamū, aiſgabjeji nodomajuſchi eewest wairat lauru ſaimneezibu un ſeht ſako labibu (lopu baribai). Weetejece ſemneeti turās ſingri pee trihſlantu ſaimneezibas, lai gan jau ſchur tur pamana ari pa ahbolina laufam. Naw to ſchawbitees, la eewedot ſalas labibas ſehſchānu un wairat lauru ſaimneezibas ſiſtēmu Latweešču ſaimneezibas buhō daudſ pabratalas par wina laiminu ſaimneezibam, bet taſ buhō tika nahſotnē, tad zelmi un ſatnes buhō galigi iſtibriti un ſeme pilnigi eeſtrahdata.

Latweešču aiſgabjeju ekonomistais ſahwotlīs ja-atiſhſi par kati apgruhitinoſchu, jo wina leelā dala ſew neatneſa lihds nelahdās zitas mantas, la weenigi uſ zihſibū, enerģiju un ſahhtibu, bet zelmainā ſeme beſ ſchim perſoniſtām ihpaſchibam ari pogebr, lai aiſgabjeji ſpehtu pazeſtees un gaidit, lamehr peeliſtās puhtes ſahl neſt zeretos augſas. Ir iſtrahdjees, la deſmit defetinu leelu ſemes gabalu ar diweem ſtrahdneekem un pee tam ſaimneeka gimeni lihds ſtrahdajot tika peēōs gaddō war ſahrtigi eeſtrahdat. Protams lihds tam laitam aiſgabjeja ſahwotlīs kati gruhtis un ari bankai taſ neſpehi ſahrtigi maſfat. Aiſgabjeji jau paſchā eeſahumā iſtrahdijas par ſahrtigeem maſfatajeem un apgalwoja, la, ja ſcheem eſot lihds no dſimtenes labibas ſrahjums diwu gadu uſturai, tad treſchajā gada, ja rakſa buhtu iſdewiga, jau zil neſit waretu atſignat bankas procentu nomalſat. Ka aiſgabjejem wajaga maſakais peezu gadu ilga laika, lai waretu ſingri noſtatees uſ ſahjam, redſam no jau minetas Aukſuztas ſabeedribas, kura lahdus iſchetras gabus no weetas pehdās la "ſiw uſ ſauſuma" un atradās paſahwigōs bailēs, la tika pahrkota ſem ahmura. Wehſat gabja labat.

Runajot par aiſgabjeju eeſpaidu uſ weetejeem ſemneekem droſchi war ſajit, la, lamehr tee paſchi ſomas ſaimneezibas nebuhs galigi eerihlojuſchi un nodibinajuſchi, ari wina eeſpads nebuhs manams, bet, ſinams wehſat, tad taſ buhō notizis, tee iſplatis daudſ galmas weetejā tumſibā, jo Latweešči wiſadā ſinā daudſ wairat iſglitoti nekā Weiſchi un jau tagad pat daudſi no wineem abonē Latweešču laſtrahſtus u. t. t.

Par Latweešču aiſgabjeju eeſpaidu uſ Kreewu aiſgabjejem man neatleek neta to peehſmet, jo ſchā ſinā neeſmu neta nowehrojis, tadeht la pehdējece ſcheit ar ſemneeku bankas peepalibhſibu ſemi naw pirtuſchi.

No eekſchjemes.

b) Baltijas notikumī.

Par ſemſtu eewechānu Baltijas gubernās.
Schinis deenās eekſchleetu ministrija, ſinantju un ſemſopibas ministrija weeteeku ſahhtubnē, la "Dina-Btg." ſino, notureta ſapulje par ſemſtu eewechānu tanis gubernās, kur to wehl naw. Sapulje ſewiſchi pahſpreetiſ jautajums par ſemſtu eewechānu Kreewijas ſemel-zeetuma gubernās. Pahrunaja ari par laiku, kurā ſemſtes eewechānas Baltijas gubernās, pee lam la wiſtuwalo terminu atſina 1901. gada ſahſumu, jo noſajijumu ſahſahdſchana preeſch Baltijas gubernam un wina apſpreechana doſchadōs reſpōdō aiſnemſchot til daudſ laika, ta preeſch 1901. gada neeſot nelahdi eespehjam wiſu padarit. Scho nolehmmu ſapulje tihſiſe, pamatodamees uſ ſinojumeem, kuras Baltijas gubernu augſtatu walbiſas eeſtāhſchu eeredni eeſubtiſjuſchi, kuri (eeredni) prinzipā iſſajijuchēes par ſemſtu eewechānu Baltijas gubernās, bet ari atſinjuſchi, la taſ apſtahhtis, la Baltijas gubernās wehl maſ protot walſes walodu, lawejot ſchis reformas pilnigi eewechānu. Sſee apſtahhtl pe ſchis reformas projekta ſahſahdſchanas tittchot eeweheti.

Widſeme telefonu linijas ahtri iſplatas uſ wiſam puſem. Saunatā laika nu Bernawas piſchetas domneeki

nolehmuſchi greeſtees peenahjigā weeta beht atkaujas teleſona linijas eerihſochana ſarp Rigu un Bernawu. Wintētā linija ari aiskerſchot Balu un Balmeeru. Wiſe "Dina-Zeitung" ſcho nolehmmu atſahſtidama, peehſmē, la nu reiſ ari buhtot peenahjis laiks Jelgamu ſameenot ar Rigu zaur telefonu, taſ droſchi ween labi atmahſatos un ſtiri weizinatū tirdſneezijſto fatiſmi ſarp Rigu un Jelgawu. Tapat ari buhtu kati eeteſjami eerihſot telefonu ſarp Rigu un juhrmalas peldu weetam.

Widſemes gubernā (Rīgā) eerihſochot wehl weenu iſmeleſchanas ezirtni, jo, la "R. W." rakſta, tad Rīgās piſchetas iſmeleſchanas teeſneſchi eſot pahlezejigi aptrauti ar darbeem.

Sinojuma leetā "No Kraukleeneſcheem", kurſch bija nodruſats "Mahjas Weeſa" 30. numurā ſch. g. un wehlat atſautis "Mahjas Weeſa" 38. numurā, redaljiija ari greeſās pee ſehſu aprinka polijijas preeſchneeka palihga Iga 3. ezirtni ar luhgumu, iſſinat leetas ſahſahnu un tad mums to paſinat. Tagad nu mums ſchā leetā uſ muſhu luhgumu peenahjis ſeſochōs iſſahdrojums no ſehſu aprinka preeſchneeka jaunatā palihga Iga 3. ezirtni, kurſch rakſta:

"Г. редактору газеты „Маньчжэнь“
Д-ру П. Занту.

На письмо Ваше отъ 6 сентября с. г. имѣю честь сообщить Вамъ, Милостивый Государь, что изложенныя въ Вашемъ письмѣ фактъ о Розенбаумѣ произведеннымъ дознаніемъ не подтвердился."

Ta tad "Mahjas Weeſa" 30. numurā "No Kraukleeneſcheem" nodruſatais sinojums, kuru mums peehſuhſija lahdō dſelſzjeka eerednis, nedibinajās uſ pateſibu un mehō noſchēlojam, la tizeedami koreſpondenta apgalwojumeem, la sinojums pateſis, to nodruſajām.

Turmichu pagasta Ratneetu mahjās Widſemes gubernators generalmajors Surowjowſ atlahwis Rudolfam Raubertam eerihſot augludens un limonades iſgatawoſchanaſ eeſatſi. (B. G. A.)

Smilteneſ Semſopibas beedriba nolehmuſe dibinat ſehſojumū fabriku. Puſi no wajadſigā kapitāla, la "Riſchſt. Weſnit" ſino, beedriba jau ſawahſuſe.

No Tolkas, Weſteenas draudhē. Ar iſglitibu muſhu pagasta ſtabw deſgan wahji. Atrodas wehl ſchur un tur pa "labdarim", puſchſotajam, lam ſinams netruhſti ſawu "peekriteju". Pee mums ari netruhſti "mahſlineeku", taſ rakſa uſ otra wahda wehſtules, kuras atlahji "mihleſibu". Netruhſti ari "waronu", taſ uſ krustjeetam uſleek ſawus "raſchojumūſ" — iſſehmotus ſihmejumus ar weenas wai otras perſonas paratſtu. Wehbigi! Uguſs.

No Aukſnes ſino "Dewiſk", la tur pee lahdā kroga 6. oktobri lahdam wihtreem nolauptis 81 rublis naudas, pee lam paſ naudas ihpaſchneekis paſiſ uſ jela gar ſemi un tam eewainotas galwa un lahdās. Kauptaji apzeetinati. — S. kroga atkal pefauti krodſineekis un krodſineeje. Krodſineekis gan wehl paizis dſihws, bet krodſineejece nomirufe. — L. 11. oktobri atkal wahrigi ſadauſtis krodſineekis.

Jurjewas aprinka preeſchneeka jaunatāis palihgās iſſino "Widſemes Gubernas Wiſi", la pee wina lanzelejas 6. nowembri wairakſoliſchana pahrdoſchot Moranos muſchās rentneeka ſitarā ſon Wahla gowi, taſ notihſchot tapehō, la R. ſon Wahls neeſot ſomakſajis 3 rublis abonentu naudas par 1897. gada "Widſemes Gubernas Wiſem".

Jurjewā, la "Nordl. Bng" rakſta, gorodowōjs Tarowſ ſahw Rahtuſcha eelā uſ wakti un ſarunajās ar lahdū ſemlopi-lauzineeku. Preeſchi peekſteen lahdō wihtreetiſ un gorodowojam no muguras puſes tā gabch pa galwu, la taſ uſ weetas nowelas gar ſemi. Bet ar to nepeetiſis, uſruzejs gorodowoju wehl apſtrahdajis ar lahdū garu, iſchetranaimu ſtruhwi, lihds lamehr ſahſtrehjuſcheem jiltweleem laimejees to apturet. Uſruzejs nu meeriigi palizis ſahwot un netaſ nemehginajis beht. Rahtōs galdneekis tam atnehmis eerozi un ar wairat ſalbatu peepalibhſibu uſruzejs aiſwehtis uſ poliziju, kur iſtrahdjees, ta uſruzejs peeder pee Leel-Kambijas pagasta, ir ahprahhtigs un jau wairat reiſes noſubritis uſ pagastu, kurſch ſchā biſſiamai perſonai tomehr lahwis ſwabadi ſtaigat apſahht, lai gan wahjprahhtigais Karlis Wendis jau ſenaki reiſ Rīgā uſ celas uſruzejs lahdam gorodowojam. Ahprahhtigais iſſajijis, la ſtruhwi wiſch pirtis, lai atgarnatos no ſirjinoſcheem eelu puſkam. Gemelſu, tadeht taſ uſruzejs gorodowojam, ahprahhtigais neſinajis paleit. Wahrigi eewainotais gorodowōjs Tarowſ, kuras eekſis galwās laul, ſewragatis kauls pee labās aſs un ari pate aſs biſſiamai eewainotā, nowelſs ſſimnijā, kur to ruhpiigi lojpot. Ne-laimigais gorodowōjs teizami iſpidijis ſawu amatu un eſot peezu behrnu tehōs.

Jurjewā, 26. oktobri 1898. g. Rule tā iſnahja klajā ſchejeenes weterinar-inſtituta mahjibas perſonala un ſtudentu ſaraktis par 1898. 99. mahjibas gadu. Ir ſaraktla redſams, la inſtituts teeſ apmelleſs to 257 ſudentem, no kureem 168 ir pareiſitijigi (65,37%), 50 — latoki (19,43%), 33 — luterani (12,24%), 2 — ewang. reformati (0,73%), 2 — Maſuſtizigi (0,73%), 1 — ſaraims (0,37%) un 1 — arm. gre-gorianeekis (0,20%). Pehz tautibas ſtudenti ſadalās ſchahdi: 150 — Kreewi (58,20%), 48 — Poli (18,20%), 22 — Wahjeſchi (8,55%), 15 — Igauſi (5,81%), 13 — Latweeſchi (5,06%), 4 — Schidi (1,55%), 3 — Armeneekchi (1,11%) un 2 — Bruſineekchi (0,73%). — Mahjibas perſonals paſtahw no 8 profeſoreem, 4 dozentem, 1 profeſtora ar 2 palihgeem, 4 aſſiſteentem, 1 laboranta pee apteeſas, 1 lektora un 1 mahjita kaleja. — Ra dſhd, tad drihwumā tittchot atſahht ſtudentu puſdeenas galbi. Pehdējo organijaju uſnehmuſchees profeſori A. S. Zgnatowſkiſ, R. A. Saweljewſ un A. S. Newſorowſ.

Par ſemes ihpaſchuma ſadalochanas Kurjemes gubernā paſneedj "Kurjemes Sub. Aw." ſeſochas ſinas:

Primat- un mahjituju muſcham ir kopā 12,324 ſemneeku mahjas. No tam 390 mahjituju mahjas naw pahr-dodamas, no zitām 11,934 ſemneku mahjam pahrkotās un 1500 iſnomatas. Lihds 1896. gadam muſchu ihpaſch-neeki 370 mahjas wairakſoliſchana bija atkal atpirtuſchi atpatai, no kureem no jauna pahrkotās 90 mahjas.

Senneeku sēmes leelums (tura pa leelakai daļai pārgājuse sēmeņu iepakojumā) 450,000 defetinas un sēmeņu leelums ir 21,99% aramas un daļa sēmes, 26,7% ganības un plavas, 39,50% plavas un 12,44% nederīgās sēmes. Kroma sēmes iepakojuma leelums ir 850,000 defetinas un sēmeņu leelums ir 13,972 ar 400,000 defetinām.

Par Kurfemes gubernas fabriku inspektora ezelts inspekcioneer-tekologs Lutentovs.

Zelgavā nomiris senatāis pilšehtas skolas inspektors Julijš Sabovskis.

No Zelgavas apkaimes raksta muhsu korespondents: Māhtas grubti saprast, ko ihsti Teodors Rosenberga lgs gribejis saņeeget ar savu paslaidrojumu „Māhtas Vēstis“ 41. numurā, nosaukdams manu sioojumu par X. krogā ar spitalibu fastimuschēm par „nepilnigu“. Pats X. Rosenberga lgs nedar nolēgt, ka viņa ar spitalibu fastimuschais tehvs usturas minētā krogā un ka viņš, X. Rosenberga lgs, kas tagad fauzas par krogeri, nemas nebhivho favā veeznizā, bet tai ughajis „rentneeku“. Zaur to Rosenberga lgs pats gaischi peerahdijis, ka X. krogā dshivo gan spitaligi (savu mahiti R. lgs nemin nepavisam, lai gan ari ta flima) — un ka pats Rosenberga lgs, laikam atsinis par droshchu, nemas neusturetees minētā krogā. Un ko tad nu X. R. lgs ihsti atspehlojis manā sioojumā? — Dr deemschehl weena no muhsu laitu favadām parahdibām, laitrastu korespondentu sioojums mehginct zaur wisadeem fogrehtjumeem pabarit par nepateeseem. Tā ari schini gadijumā. Zaur to, ka spitaligee, tā ari es to biju peeminejis favā sioojumā, dshivo krogā augšchējās telpās, sehrgas tablatiplatishchanai wehl ilgi naw wilktas waidahgās robežas, ko pehz manas korespondenzijas nodrukschanas „Māhtas Vēstis“ ari dachas eestahdes atstunuchas un tā tagad dshidams, tad schini gadijumā nodomats kvert dshibumā sehischschas aissardshibas fokus. — s.

No Vēnes. Leels pulks fauschu, gan no tuweenes, gan no tahleenes bija 6. oktobri eeradees muhsu pagasta namā uš mallas nosolishchanu. Ispahltums bija pa paradumam attal reis tas, ka pizjeji zits zitu pahrsolija un mallas jenas sadshina pee mums wehl nehdirdetā augstumā. Kai nu tik pilšehtneeki preezajas — rebhes, tā teem schoseem' ihdesees ar savu dshivoltu fastidishchanu! — Uš wakarū deemschehl peetrucha muhsu pagasta namā — gaismas: petroleja lītās buht waj gluschī pawisam isshhufse, lai gan mums netruchst pahrdotawu, tur wisads materials apgaismoschana i deesgan lehti dabonams. War domatees, zil neishchschama pawaweschanas laudim pahrsiditās tumschās telpās, tad newar waj ne sarehset, nedš solitajus, nedš protololistu, tad zits jitam min uš lahjam un latram usnahl bashas par savu wehthleetu un naudas nosuchanu. Tā ir nelahrtiba, tura turpmal latrā sīnā noweschama, sehischschī gadījumās, lahds bija augshminetals. Tapat wehletum noiral lahrtibas sawas „banas“ rihzibā. Muhsu bantas direktori sapulzejas latru zetortdeen uš „sehdi“. Ja, bet ap turu laitu notura schahdas „sehdes“, tas naw waj neweenam jilwekam sinams, un tā wari beeshi brault, tad ween gribdams, neatradih nelad uš sehdi sapulzetos dalibneekus. Drihs tev paslaidro, ka wisi lozetti wehl naw sabrautuchsi, drihs dshirbehi, ka dachē lungi gara laita dehl nogahjušchi uš tuweju weehnizū, drihs attal dabuš pahreleezinatees, ka tew jabrouz mahjās, neta nehdarijucham. Tadeht nepeezeschami wajadshigs, ka bantas direktija isshubina, t u r ā s s t u n d ā s sehdes teel noturetas un ka sehchu laiks ari pateesh tittu eeturtes. S. W.—s.

No Emburgas. Ka mums netruchst laitrastu, kas ari gatawi saweem godateem abonenteem uspuhi wajadshigo wessamu, no tam wehl nesen pahreleezinajos. Leeta ta, ka nesen atpaka lafju „Walt. Wehstneest“, uš twailonishcha „Kuronija“, kas brauz starp Emburgu un Zelgawu, esot eerihlots lasams galds, uš tura atrodotees neween wisi eewehrojamatee laitrastu, bet ari Derigu Grammatu Nodatas isdewumi. Domaju: „Labi ir!“ un apnehtos nu ari brault ar twailoni „Kuroniju“. Domats, dorits — eestahpu lafji un tad fugitis sahla kustees, gribeju laitu patihkami pawawet ar laitrastu lafshchanu. Bet turp ari luhtojos, — nekur wehstis no lahda „lasamā galda“. Tātai dibenā rebheju lahdu lungu ar „Waltijas Wehstneest“ rokā. Pawoizojees, tur tad ihsti atrodams „lasamais galds“, man lahds zeta beebriš pasmihnedams isshaidroja, ka luga laudis abonejot „Walt. Wehstneest“ un tas nu representejot wisu to „lasamā galda“. Ari no Derigu Grammatu Nodatas isdewumeem bija redsama tātai weena weeniga nosmuleta burtniza, grammatina, kas shmejas uš fugneezibu un ko kapteina lgs reij eegahdajees. Gan manim apgalwoja, ka ari „Māhtas Vēstis“ sche reisam pamantis, tomeh neidewās wīnu samellet un man ushradhti. Un tas nu ir „Walt. Wehstneest“ ozis „lasamais galds“!! Swichā Lestene! Waj wisch ari tad runatu no „lasamā galda“, tad „Māhtas Vēstis“ weens patš tittu abonets no luga toudim? Grubti tizams! M. M.

Reepajas pilšehtas domneeku sapulzē 15. oktobri nospreest Reepajā eerihlot apgaismoschana ar Auera degteem. Tā tad Reepaja schai sīnā aisseiguses preehshā Riga, tura latrā sīnā toti flikti apgaismota. Pat daudsi meesheli labat apgaismoti neta dshā Riga.

No Wihdenes. Leel-Auzes dseebaschanas beebriha farihthos ar dachū Zelgawoneeku peedalschanas muhsu pagasta namā 1. nowembri muhsu lafshchanu wakarū. R. S.

No Kurfemes-Leischu robeescham. Neween beeshat un pamatigaki laudis pee mums sahļ nodarbotees ar lahda lafejas stahda kultiweschana un jaleezina — ar deesgan labeeem panahktumeem. Stahda pupinas lihshinajas pehz isstata un leeluma Rubas lafejas pupinam, tātai sche audshinātās tahdas tā krunčās sawillias un pehz garshas ruktināš par ahrsemiju pupam. Pamajam schi stahda audshināschana peenehmufes tahdā mehbrā, ka tagad scho Kurfemes un Leischu lafeju pahrdod wīdōs tizads un it sehischschī mallas material-dreischu pahrdotawās pilšehtas un uš lauteem, tur Schihdi schahdu preji mehds eemehret par

ihstenu ahrsemiju lafeju. Zelgawās tizgū lauzineezes seewinas peedahwā sawu paschandinato lafeju par apnehran 10 kap. „korteliti“. Rahds masgruntneeks, kas nodarbomas ar Kurfemes lafejas audshināschanu daudjumā man stahstija, ka scho rudeni wīnam rascha samakfata ar 4 rubleem par pudu. — Birmais sneegs mums usnahza 8. oktobri, turklahst wehl tahdā daudsumā un stiprai salnai peeturotees, ka laulshinneeem jazeesh atkal reij leelu leelee jandejumi. Tā schahweschana ihsitree lini daudš weetās gluschī sabojati un kalpeem, kureem nebija wafas, pee laita pahsteigtees ar sawas rashas eewahschana, eesaluschī dahrēds wisi fastu augli, palikuse lahba laulā, un kartupeli sem sneega. — Pahrautajusches diwas deenas pa sneegu ar lamantinam, rahpjamees atkal ratōs un wellamees pa gluschī ismichschēem zeeem til lehni uš preehshu tā gleemeschi. — m.

No Leales sīno Igaunu awisei „Postim“, ka tur ne-efot līhs lamehr no junija mehnesha, aish lahda eemela ari isstuchas alas un strautini. Uhdensdshinawas jau mehnescheem stahwot dshlā aish ubdens truchuma un tā la beeshi ween sajuhtams esot ari wehja truchums, tad semlojpeem nereti jakerotees pee wezu wezajam rofu dshinawam.

Wesenbergā, tā awises sīno, notizis schahds neparastis noseegums. Pastmeistara palihgs sanaidojees ar sawu preehshneeku. Neilgi atpaka wisch nehmis atwalinajumu slihibas deht. Pehz atwalinajuma tas atgreesees pahla fantori, tur starp wīnu un pastmeistaru nehin aish lahdeem eemeseem iszehlusēs shwa kilda. Pasta eerehdnis tā eekarsis, ka aishstrehjis uš pahrdotawu, nopirzis remolweri un, atgreesees pasta fantori, isshahwis uš pastmeistaru trihs reises. Pahreje pasta eerehdni bailēs pahlehpuschees kaltōs. Pehz tam noseedsneeks aishstrehjis uš mahjam un — noschahwees. Pastmeistars dabujis trihs eewainojumus, kuri pehz ahrta domam naw nahwigi.

No Wesenbergas. Herklas drudē lahda krogā tā „Postim“ sīno, lahds „pagasta amata wihrs“ tā peehdshidjis sawus kalpus, kuri turpat netahju no kredhina labojuschī zetu, ka weens kalps bijis uš weetas pagalam. Un tadeht gan tahda dshidishchana, waj warbuht notikuse lahda deriba? Nebuht nel! Kalpi sawu jaimneeku godinajuschī par nahlamo „pagasta wezako“, „pagasta polizijas preehshneeku“ un wehl ar daudž zitadeem „laicinoshcheem“ nosaufumeem.

c) **No jitam Kreewijas pusem.**

No Peterburgas. Kreewi schinis deenas apraud weenu no saweem kreetnaleem un apdahwinataleem deheem. Dsejneeks Sehlahs Petrowihsch Polonskis 19. oktobri aishmiga muhscha meegā. Ap wina sahrtu, kusch pasuhd pulēs un dahrgōds metala kromōs, druhimejas augsti stahwoschās personas un dashadu augshstolu mahjekt. War redhet, ka dsejneeks zaur sawu wairak neta 60 gadu selmigo literaristo darbibu atshahis sawas tautas ārdi nehnibzinamu robu. — Polonskis peedshma 6. dezebri 1820. g. Masanā, baudiha pirmmahjibas mahjās un 1831. g. eestahjās Masanas gimnashjā. Dsejot wisch sahla agri un tā 6. klases gimnashis dabuja dahwinatu no Ironamantineeta, wehlahā kejara Aleksandra II. jeta pulsheni par pahneegstajeem dsejoteem. Studeja Mastawā, pee lam lihdselkas eeguwa tur stundu dochanu. — Nobeidhs stubijas 1844. gada, tuhlin isdewa pirmo dsejolu krahjuma ar nosaufumu „Gamma“. Slawenais Kreewu kritikis Welinshis asfanzās par scheem dsejoleem ar uslawu. Pehz studiju beishchanas listenis wīnu mehta te uš Ddesju, Lihliju, te uš Peterburgu, Warschawu, un wehlah uš ahrsemem. 1859. un 1860 gaddēs wisch redigē schurnalu „Ruskoje Slowo“ un pehz tam peenem ahrejas zensuras komitejā sekretara weetu, tur paleel lihdi muscha galam jau tā lozhelis schis komitejas padomē, nemitedamees dsejot un lihdsarbotees dashahds periodishōs idewumōs. — Ar Polonski ismiris tā dehwetals „pehz-Puschina skolas“ triumwirats, pee tura peedereja bef wina wehl žets un Mailows. Žets miris apmehran 10 gadus atpaka, Mailows pehrnaja gada. Schai „triumwiratā“ Polonskis bef schaubam eenem pirmo weetu, tadeht ka wisch ir ihpatnejas un dshals. Gan ari pee wina war manit waj nu Puschina, Sermontowa, waj nu Melasowa, Pieschischchewa, waj nu Rofowa, Alitina, waj pat Schillera, Heines eespaids, tomeh ir rashojumi, tur wisch parahdas tā pahlahwigs raditajs, mahshineeks un tur wina panti til dshiri, tā kristals. Un zaur schiteem rashojumeem wisch dshiwos! Zoilos.

Jauus isgudrojums ismehginats Peterburgā, Aiwasa mashinu fabrika. Raddam jaunam Kreewu insheneerem Belowam laimeees isgudrot lahdu sehischschu eestahē, lahdejadi eeshchjams pawairtot wairak neta diwi reises sirga wesuma wilschanas spehju. Schahdu melanishmija pehz isgudrotaja wahdeem, warēs ari isleetot pee dshelshcheta wahreem. Jauno isgudrojumu nopirtuse Aiwasa mashinu fabrikas walde un jau eefneeguse luhgumu deht patenta eeguhshanas eeshch un ahrsemēs.

Meta sahdsiba. Peterburgā nesen leelgabalneeku Serghijewa bahnijas preehshneeks, ishtaba kapteins Andrejes sioja polizijas, ka no bahnijas swanu torna nosudis nelees swans. Polizija ishinaja, ka swanu tognajuschī diwi sturstenlauztaj, kuri swanu torna slauzujuschī sturstenus. Wainige, tā laitrastu sīno, tihuschī atrasti un israhdijuschees: weens par Peterburgas maspilsoni un otris bijis lahds Someeris, kuram naw bijuse noteikta dshiwes weeta. Wini asimuschees, ka sahdsibu isdarishuchi un isshaidrojuschī, ka swanu torna tee eekuwuschī, peemahnidami bahnijas usraugu, kuram teituschī, ka saunneeks tos fuhhijis sturstenus ihhirit. Tee swanu nofaguschī un nepamaniti alshgajuschī uš Preobraschenska laukumū, tur swanu par 1 rubli pahrdewuschī lahdam wezu leetu uspirzejam.

Peterburgā drishumā fagaidot slaweno Seemef-Amerikas isgudrotaju Edisonu.

Finantschu ministrija, ka „Risshl. Westn.“ sīno, eekujinatš jautajums par Wihdsemes VI. akzises eezirka dibinashanu.

Finantschu ministrija nodomajuse turpmal neatfaut usnem obligazijas uš tahdam ruhpnzejstam eestahdem, turu pamata kapitals mafs par 600,000 rbl.

Kreewiju, tā bija ispauduschās bauņas, Berhjas schahs wis schogad neapzetohot, bet gan 1900. gada, tad tas ari brauchot uš Parises pasaulēs isshahi.

Kronshatē eerihlojamam darba namam par labu pashtamais Kronshates protoierejs Joans dahwinajis 14,950 rbl.

No Dwinškas. Sche muhsmalā isdeenishā dshiwē norit tā, war teikt, pa godam un laut kas sehischschē pee mums gauschi reti atgadās. Schowafar sche tā retums bija jirtus mahshineeks Duros ar saweem eebrefeteem kustoneem, kas sehjeeneeschēem, kureem jau tā tā tā gara baudiwumu mah, eedwesa laulōs attal jaunū dshiwibu. Bija to spreest un ko runat un tā lai ari nē. Kur gan muhsu „birgeri“ lai dabū redhet tahdus slunshkas, tā peemehram, tur zuhās danzo un spehli u. t. i. Tagad attal sche weesojas lahda Kreewu operu dseebataju trupa. Teel israhdita dasha laba opera, ka peem.: „Zewgenijs Dnegins“, „Bajazi“ u. z. Duhtu gan toti teigami, ka ari Dwinsheneeshi eepahstōs ar mustas un dseebaschanas mahshlu, bet muhsu wehleschanas ne lairreish peepildas, tā ari schoreis. Weena leeta jau ta, ka orkestrs un dseebataju bahhs par wahjām, tad wehl nelaimē ta, ka truchhi deloraziju un kostimu, kas atshah ari gauschi nelabu eespaidu uš palutinatafu garshu. Tā peem. „Demona“ israhde demons bija teescham „demonists“, sehischschī eewehrojot sawado talaram lihdsigo uswalu un shpahrnam lihdsigos spahrnus. Bet neluhlojotees uš wījam schim „masajam“ kluhdam israhde darija tomehr sawu eespaidu, jo se w i s c h i Schihdi applaubeja tā trakt, tā tā bija jadomā, ka waj sahle fagahshsees. Ja, teescham behdigas leetas, ka Dwinsheneeshi til mas sin zeenit mahshlu. Par Latweeschu laitrastu lafshchanu te gandrihs naw lo runat, tee peenahst tātai lahdi reti eksemplari „Māhtas Vēstis“, „Mehneschrahshis“ un „Deenas Lapa“. — Zitadi wihst te eet pa wezam, isnemot, ka te nesen atpaka nodega lahda fabrika un sehjeenes wezajā kapehtā atrada lahda ishtu behinu, kas bija laitam nalis wchsuma deht nonihjis. Tad wehl buhtu japeeshimē, ka par pilšehtas tihribu gauschi mah ruhpejas. Te nu gan buhtu wajadshiga slingrata lahrtiba, jo zil kaitigu bazitu gan naw sehjeeneeschēem schās nelahrtibas deht jae-elpo! Paegtu Martinsch.

Mastawās Lasarewa austrumu walodu insituta skolotajs Eserin-Rahelinsch pah-augstinats par walshs padomneeku.

No Kostowas pee Donas sīno, ka tur nesen lahds Wladikautajas dshelshcheta strahdneeks nodarbodamees pee elektrifstajeem wadeem, peepeshi dabujis tahdu treezeenu, ka newarejis ne palustetees. Otris strahdneeks gribejis tam palihdset, fatwehris pirmā rolas, bet newarejis wais titt wala. Tapat lahjees wehl diweem ziteem. Pahreje tā nobijuschees, ka naw sahltumā jaudajuschī lo darit, lihdi beidjot tee atshchuschēem un telegrafejuschī elektrifstai slazijai deht dinamomafshinas apturešanas, pehz lam gan wihst tihuschī wala, bet pirmo naw wairis bijis eeshchjams atshchwinat — ta mustuti bijuschī pilnigi pahreplishuschī, — jitus ar leelām mofam isbewees iglahbt.

Simferopolē, tā Kreewu awises raksta, sehshahdiga mahsa Semenowa slihnizā nofahwufe wezmahiti Grauensberg'u, turas wihrs agral bijis Semenowas lihgwainis un ari tāš pawedejs. Wehlah wisch teesees to prejet, aishbidinadamees ar to, ka wisch esot Schihds un appzejis — Schihdeeti. Semenowa par to aish atreehibas un greishdibas nonahwejuse sawas laimes ispostitaja un nekreenā pawedeja seewu Grauensberg, tura preelopuse wejmahtes amatu. — Semenowu teesa — attaisnojuse. Dshredama spreedumu, Semenowa pagihbuse.

No Rigas.

Rigas Latweeschu Amatneeku palihdsibas beebribas krahj: un aishdewu-kafei trešchdeen, 28. oktobra wakarā, pulshen 7 Sw. Jahna gibēs augshchējā sahļ ahrlahrtēja pilna sapulze, tura buhs weena direktora wehleschana nelalka Ir. Bergmana weetā, tā ari tiks pahrunats preehshlītums par kredita eeguhshanu zītās eestahdes. Eewehrojot schis sapulzes swarigumu, tā ari to, ka direktora wehleschanas sīnā noteel agitazijas, buhtu jawehlas, lai ihweens beebriš, kas to war, apmekletu sapulji un nodotu sawu balš tātai tihumishi kreetneem jilwekem, tahdeem, no kureem waretu fogahdit, ka teem kahses interesees ari ruhj un ka ta teem tātai naw slauzama gowš. Tas kahses labā jawehlas, jo tas tātai nepeezeschami wajadshigs. Schini noluhkā buhtu eetejami: 1) pahrunat eepreehsh wehleschanam par kandidatu kreetnibu un 2) slingri kontrolet pilnwaras, waj pat pamatigi pahrgroft lihdschinejo lahrtibu pilnwaru nodoshchanas leetā, kas israhdijusches par aslu eeroji dashu personu rotās, lai safneegtu sawus patigos mebrus.

Rigas Latweeschu beebribas Sinibu Komishja firmajam Barona tehvam 19. oktobri, ta 63. schahpuka swehtōs pahneeguse tā atshinbu par Ir. Barona nopelneem Latweeschu tautas dseesmu krahshanas un fahbrtochanas sīnā weselus 1000 rubtus, no turas sumas 300 rubtus dewuse Sinibu Komishja un pahrejos 700 rubtus dashas zitas personas. Pahneeshamā suma til ahtri auguste, ka 500 rubtu weetā warea pahneegt weselu tuhflori. — Nu tātai pee darba un pabalst ari tos rakstneeks, kuri pabalstu waretu isleetot sawai lahrtalai iglshibai un tā spehtu tautai par pabalstu tā atshidibu no sawas puses pahneegt wehl lohshahs diejas seebus!

Derigu grammatu apgahdashanas Nodala 23. oktobri noturētā sehde nolohma isdot grammatinu „Stolu higena“ (wehelibas kopschana).

Rigas Latweeschu teatri israhbis: trešchdeen, 28. oktobri: R. Laussa un W. Satobi jolu lugu „Netizgais Loms“.

Rigas pilšehtas teatris. Wagnera „Lambānfers“ ir weena no tam operam, turas, ja toti labi newwed, atshahj publikā ne wījai patihlamu eespaidu. Berdi „Trubadurs“ pat no diletanteem israhdams. Ar Wagnera operam resp. mustas dramam tā ne-eet. Tur wajaga spehlu pilnibas, gan spehles, gan dseebaschanas sīnā, lai waretu mums pahneegt tās stanas, turas Wagners pasaulēs trokshnds notlahrijees tā zilwezes lītēna atskanas. — No leelika lihds smeekligam ir tātai weens solis. Schi pateesiba igu laitu stahdeja Wagnera mustas uspsaulshchanai, tayahē ka interpreti, — uswebeji-dseebataji — Wagnera mahshlā pilnigi nemahstuti buhdami, wina darbus smeekligus pada-

rija. Gewehrojot watarejo iſrahdi, jaſata, ta Schiro-walka lingers, kureſch dſeedaja titula lomu, ir mehl nepil-nigs Wagnera muſikas iſpilditajs. Wiſlabaki dſeedaja No d r i g e s ſ jaunfunde Eſtjabetes lomu. J. Poruſt.

Iſrahdis: trefšdeen, 28. oktobri: „Cavalleria Ruſti-cana“ un „Bojazo“; zeturdien, 29. oktobri, ta Jt. Schil-lera dſimſchanaſ deena: Jt. Schillera „Wilhelm Tell“, peektdeen, 30. oktobri: „Das vermuſchene Schloß“; feſt-deen, 30. oktobri: „Großmama“; ſwehtdeen, 1. novembri, pehpusdeen, pulſten 3: „Im Fegefeuer“ un 1. novem-bra walara pulſten 7: „Lohengrin“.

Riġa, ta „Duna-Zeitung“ ſino, nobomajis ta fon-ſulents ſemlopiſas, loptopibas un peenſaimneeibas jau-tajumēs apmeſtees ſemlopiſas landibats G. Wähntes Igs no Danijas.

IV. Baltijas ſemlopiſas zentraliſ-ſtabdi Riġa, ta „Balt. Wochenſchrift“ ſino, iſſtabditaju peetiſchanaſ peenemſchana jau 1. oktobri eſchafuſes un peetiſti jau iſhti daudſ preeſchmetu iſſtabdiſchanaſ. Iſrah-diees, ta leela dafa no eſchubiteem peetiſchanaſ formu-lareem ne-ſot peenahigi iſpildita, aiſſtabda eemeſta peetei-ſumu peenemſchanaſ ſina noteſot trauzejumi. Iſſtabdes kontoris to eewehrodams iſſtabdis iſhuſ noſajijumūs, taſ iſſtabditajeem jacewehro, peetiſchanaſ formularuſ iſpildot.

„Walfs“ redaktors cand. jur. A. Webers eewetojis un laſſam ari patſ ſaraſtjijs ſawas awiſes 41. numerā pret „Mahjas Weests“ garu jo goru eewodraſtu, kura taſ ta lamajas un —, ta leeto reſes deſmit wahrdu „Lehſitees“.

Schi A. Webera „ſmarſchiga lehſiſchanaſ“ bija ari ta pa-tiſuſe „Baltijas Weeſteſim“, ta taſ nebija ſinajis neta-jita labata, ta ari nobruſat ſcho gara iſwirumu 237. un 238. numerūs. A. Webers ſchini ſawā rakſta lhbſigi Wa-riſejam noſtabjas atlaſtibas preeſchā, leelidamees jil taſ labiſch, jil palidſiſigs tumaleem, jil daudſ ſeodojot preeſch-ſtudenteem un ta tablat, lai gan taſ perſonigi preeſch ſtu-dentu ſtipendijam arween pat maſat demis neta iſweens no wina nopolgoſteem „Mahjas Weeſa“ redaktoreem. — „Mahjas Weeſis“ tapat par weli nobruſta Sinibu Komijijs uſ-aiſinajumūs, atprieſtees no jauna gada wiſitem ta ari iſſtudina atprieſjeos mahrdus. Un ja „Mahjas Weeſis“ to naudu (ap 50 rbl.), kura taſ atprieſamees no jauna gada wiſitem nolehmis preeſch ſtudentu puſdeenu galdeem, patſ pehdejs gabds nobod weenam waj otram maſturigam ſtudentam, tad ta wina paſcha darſiſchana. Iſweenam teſſida ar ſaweeem graſcheem palidſiet ta, ta wiſch patſ to par labu atrod. Pawiſam jita leeta turprei, ja tauta ſawahltus ſtudentu ſtipendiju naudu leel peeſkaiſit pee beedribas mantas, to jiti atrod par eſpehjamu!

„Mahjas Weeſis“ ſawus graſchus iſſeſtojis, par to leezina taſ, ta „Mahjas Weeſa“, ar ſtudentu puſdeenas galbu ſtipendijam pabalſito ſtarpā atrodas ari lahds no „Baltijas Wehſneſcha“ wiſtwinaleem un wiſiſchallakeem lhbſ-ſtrahdneekem, kureſch pee mums greeſas pehſ pabalſta. — Waj A. Webers lhbſigā gadijeena buhtu ta iſtorejees un ſawus ſtudentu ſtipendijam ſeodotoſ graſchus, lai tee ari buhtu titai waj wina ſchehſigi doſtee peezi rubliſchi, demis lahdam „Mahjas Weeſa“ tuwam lhbſiſtrahdneekem-ſtudentam? Eſ par to ſchaubos. — Nebuhtu ari A. Webera ruſjo un aſſam nepateſidam pildito rakſtu pawiſam eewehrojis, bet A. Weber meeri aſſtabjis „Lehſitees“, ja taſ jel kuremeh: buhtu palizis pateſiſbas roſeſchās, bet wiſch neſakarigi ziteedams lahdas rindinas iſ „Mahjas Weeſa“ Literariſtā Beeliſumā eewetotam humoristiſkam dſeſminam par rakſneeku fondu un ſtudenteem rakſtu wahrdu pa wahrdam ſchā: „Un ta dſeed weens no Jums, tam titai pateizotees no „Baltijas Wehſneſcha“ un „Walfs“ modinatai intreſei preeſch ſtudentu palidſiſibas un tauta ſalaſitam artawam, bija eſpehjamā, ahſeſemēs eeguhtidaktera tituli. To ſamehr wiſch ahſeſemēs angſtikolā ſtudeja, tamehr dſimſteſ laſija preeſch wina naudas lhbſieklus.“

Waj taſala leeliſchanaſ mehl domajama!? — Man par ſawu iſtudeſchana un daktera titula eeguſchana ja-pateizotees weenigi „Walfs“ un „Baltijas Wehſneſim“! Papreeſchu tee nonizina Bahjijas uniwerſitates, runadami par tureenes profeſoreem ta par neſekuceem rebineekem, taſ tigojotees ar dakteru diplomeem, un tad aſſal paſchi leelas, ta man par ſawu daktera diploma eeguſchana ja-pateizotees — weenigi wiſneem t. i. „Walfs“ un „Baltijas Wehſneſim“! — Ta ir nepeedobama nepateſida, kuru „Walfs“ redaktors cand. jur. A. Webers iſſata. Jſ-ſtudeſchanaſ ahſeſemēs buhs wajadſigi ſawi trihs tubhſioſchi rubli. Ja nu „Walfs“ un „Baltijas Wehſneſim“ ap-galwotu, ta wini waj ari lahds jis uſ winu eekuſinajumu ſchahdu ſunu preeſch manis tauta buhtu ſalaſijudſi, tad man ſche atlaſtri jaiſſlaidro, ta eſ taſ ne-efſmu ſa-nehmis un wina tad laſſam buhs paluſe „Balt-Wehſneſcha“ un „Walfs“ labatās, waj to ari dabujis lahds jis un ne eſ. Tahtat man jaiſſlaidro, ta eſ nelad ari ne-efſmu greeſes deht pabalſta pee Sinibu Komijijs un ari no taſ ne-efſmu ne plita graſcha ſanehmis. Ari ne kongeris, ne jis lahds iſſiſchajumūs naw preeſch manis tizis ſariſhlois, ne ari primatiw kolekteis uſ „Baltijas Wehſneſcha“ un „Walfs“ eekuſinajumu. — Wiſis, to eſ ta pabalſu ſanehmu, bija 50 rubli, kuras man paſneedſa lahda zeenita ſama, kuras ta un ta wina teiſa, ari mehl lahdas jitas perſonas demuſchās. Un ir ſchis naudas doſchana un peenemſchana noſita pehſ tam, tad no lahda manis iſſtrahdata preeſchſajijuma Riġas Latweeſchu Beedriā eenahtuſe un atluſe nauda, ap 50 rbl., tita atwehleta lahdam toti ſimam ſtudentam, Letonim, kureſch uſtorejas Arimā ſergdams ar ſawu diloni. — Nu, waj mehl taſala, nekreemata un nedibinata leeliſchanaſ ta A. Webera dſirdeita? Wiſch appalwo, ta man par ſawu iſtudeſchanaſ japateizotees weenigi „Walfs“ un „Baltijas Wehſneſim“, taſ ta redſejam, ir ruſjaka nepateſida.

Dr. philos. P. Salits.

Delaimes atgadijumi ar nahwigam ſekam. 16. oktobri pee Peterburgas ſchoſejas Nr. 19 eſoſchā elektri-titates fabrika „Union“ 18 gabus wezais ſtrahdneekſ Anſis Salne beſ adminiſtrajijas atlaſſchanaſ patwarigi eſchla

ſihlotees ar jaunu un wehl neimehginatu tejeſi, pee kam ta ſopliſha un taſ ſakehpeles Anſi Salne nonahweja uſ weetas. — 17. oktobri Tulas eſā Nr. 12, 72 gabus wezais Leonſ Sololows, kureſch ſtrahdaja pee jaunas eſch-ſchanaſ, noſrita no nama 3 ſtahwa un no dabuteem eewainojumeem uſ weetas bija pagalam. — 19. oktobri Biſlapu eſā Nr. 1 pee nama buhweſchanaſ 44 gabus wezais ſtrahdneekſ Gederts Klawiſch noſrita no nama 4. ſtahwa un noſitās.

Delaimes atgadijumi fabrikas. 15. oktobri Schmidta zementa fabrika 52 gabus wezais ſtrahdneekſ, Friſis Riſelis gabſa pa pagalmu, kur wiſch paluſa un pahrlauſa treſjo lahju. Riſelis teel dſeedinats fabrikas ſſimnija. — 17. oktobri Oſſara eſā Nr. 7 eſoſchā Biſchlau'a ſoku ſahgetawā Jahnim Spundem uſtrita wiſch plantas, kuras ſweeda jiti ſtrahdneeki un pahrlauſa winam lahju. Gewainoto noweda pilſheſtas ſſimnija. — 20. oktobri Saſu-lauſa ſolwinaſ wehrtuſe un aſtuwe Schampetera eſā Nr. 1 ſtrahdneeku Zuri Uſcherno aiſ poſcha neſmanibās aiſſlara maſhinas waljes un tam pahrlauſa labo roſu. — 21. oktobri Oſſaraw eſā Nr. 31 ſirgu ſtalli throt lahds ſtrgs kureſchearam Jelabam Kaugenam eſſepra pa galwu. Relatinigo, kureſch bija beſ ſomanos noweda ſſimnija. — 22. oktobri „Promodnka“ fabrikas 20 gabus wezais ſtrah-dneekſ Jahnis Kende dreſejajot eewainoja kureſtis.

Gewainoſchana. 18. oktobri Romanowa eſā Nr. 90 eſoſchā aſſehdſneela darbnija iſehlas lauſchanaſ, pee kam pee Riġas juſtollada peederigais Sihmanis Pels ar naſi 2 reſas kureſtis eewainoja Pruiſijas pawalſi-neeku Friſchichti Schwateri, kuru noweda ſſimnija.

Donahweſchana pee ſahdſibas mehginajuma. Naſti uſ 24. oktobri pee Katlatina pagala peederigais 18 gabus wezais Wiſis Ojſs dewas uſ Waſſas eſā Nr. 19 eſoſchu namu un, Toju atlaſudams, eelaſas lahda dſh-wolſi, kur wina pahſeſida dſhwoſta iſpachneekſ G. Igs un to zaur rewolwera ſchahweenu uſ weetas nonahweja.

Ugunsgrheſs. 24. oktobri, ap pulſten 8 malaxā, Kreeow-Baltijas wagonu fabrika iſſehlas uguns, pee kam lahda darbnija nowega gandrihs lhbſ pamateem. Ugnis tahtaku iſplatiſchanaſ aprobeſchoja aiſſteigusches ugnis-dſehjeji. — Saudejums apmebram 100,000 rubli. Fabrika wiſas ugnisapdroſchinachanaſ beedribās apdroſchinata par apm. 4 miſſ rubleem.

Iſſiſte behrns. 19. oktobri Arkitetu eſā Nr. 1 uſ nama trepem atrada iſſiſtu ſeeweeſchu dſimuma jaun-peedſimuschu behrnu. (R. P. P. A.).

Rugneeziba.

Sinas par Latweeſchu kugeem. Waronis, kapt. Lahns, 17. oktobri aſſtabjis Peterburgu, uſ Coldingu dodamees. Capella, kapt. Behriſch, no Wentſpils iſ-braudams, 8. oktobri nonahjis Kibela, no tureenes nabſ uſ Riġu. Stahl, kapt. Stabls, no Peterburgas iſeedams, 19. oktobri ſaſneedſis Heſſingforſu. Baltzer, kapt. Grehwe, no Jamaſas nahdams, 19. oktobri eegahjis Peterburgā. Anna Mathilde, kapt. Rehſe, no Hawes iſeedams, 19. oktobri nonahjis Gardiſā. Ernst David, kapt. Grehwe, 20. ſeptembri Hernofandi atſtadams, 20. oktobri eegahjis Poole. Paul, kapt. Eſertains, 17. oktobri aſſtabjis Ard-roſanu, uſ Gotſenburgu dodamees. Antares, kapt. Sta-biſch, no Kiriſaldu eedams, 17. oktobri nonahjis Burniſ-land. August, kapt. P., 17. oktobri poſts no Newcaſtles uſ Riġu. Anna, kapt. Behriſch, 18. oktobri iſgahjis no Hulles uſ Riġu. Matilde Hennings, kapt. Miſelſons, 16. oktobri iſgahjis no Stetines uſ Gardiſu. Silvanus, kapt. Tomels, no Gaenes iſbraudams, 16. oktobri eegahjis Dieppē un eenem Lahdinu uſ Riġu. Janow, kapt. Ghr-mans, no Gaſtonas iſeedams, 18. oktobri nonahjis Za-wirā. Pollax, kapt. Grehwans, no 20. oktobra atrodas jela no Londonas uſ Riġu. Riġas oſtā eenahtuſchi 21. oktobri Kristian, Polaris. — Riġas oſtā eenahtuſe Wahju dſieſis barſa Tahiti, 650 reg. tonu, buhweta 1863. gada Glasgowā, ta dſirdams, noſſikta no Kriſtinaſena, gadu ſapejina Bernawā. Austra, kapt. Dreſſiſch, no Little-hamptonas braudams, 17. oktobri nonahjis Fowey un eenem lahdinu uſ Riġu. Aurora, kapt. Motuſals, Lynē eenem lahdinu uſ Riġu. Anna Matilde, kapt. Rehſe, Gardiſā eenem lahdinu uſ Cabello, Braſiſhā. (B. W.)

No ahſſemem.

Wahju keiſars Wilums II. Jeruſalemē.

Wahju keiſara Wiluma II. zetojuma gala mehris ſaſneegis, jauna Peſitajbaſnija Jeruſalemē ſwinigā lahrtā eſſeſhita 31. (19.) oktobri. Schim noſtumam, jil pa-ſidinosch ſas ari preeſch oju leezineekem un preeſch leelas dabos Wahzeſchu now biſis, poliſſikā naw leelas no-ſhmes. Bei tomehr pee ſchi gadijuma ir noſtuſchās ſeetas, kuros nepalſis beſ wakraſ waj maſat eewehrojamaſ ſekel. — Wiluma II. zetojums aſſtabjis pee aſtrumneekem leela eſſepatbu un nelad wehl draudſiba ſorp Wahjiu un Turjiu naw parahdijufes iſ atlaſhti un — waretu teiſt — ſiſ ſſinigi, ta pee ſchi gadijuma. Konſtantinopolē ſultans keiſaru ſanehna ar leelato godu un ſpoſchumu un Jeruſa-lemē Wilums II. wakraſreſchu atlaſhti aſſtrahdijis uſ Bahjijas „draudſigo ſalaru ar Turku walſti.“ Keiſars zaur ſultana „laipniſu“ Jeruſalemē no wina eeguwiſ-ſemes gabalu un ſultans keiſara pahrem lizis parahdit Dawida ſapu, weetu, kura lhbſ ſchim wehl neweens, taſ nepeeder pee muhamedaneem, naw ezehlis ſawas lahjas. Joprojam jaſata, ta keiſara parahdſchanaſ anſtrumma ſemes tureenes Wahju paſahluſeem nahſ par labu. Wahju kapitali ir eeguſditi Waſ-ſiſhā, Wahzeſchi ſur topi ſemi un Wahju weikalneeki un rubpneeki ſcho bagato un ſendſ laſde ſeodoſcho ſemes datu tiſho aſſal pazelt uſ kulturas ſtahwolka. Sche eſchablas atſiſhiba, kura apſola bogatus nepadredjamus panahlumūs. Pehdigi ir ſalſis, ta keiſars wiſeem Wahzeſcheem, weenalga lahdas tizibas tee ari buhtu, ſwinigā lahrtā apſolijis ſawu apſardſibu, jo „Wahjia jau paſpehſot, ſaweeem pawalſneekem ahſeſemēs paſneegit droſchu apſardſibu.“ Ar ſcho noſtummu buhs jarehſina ir ſewiſchi

Leem, kuri jitu apſardſibu (protektoratu) Jeruſalemē weh-letos: Franzhat, taſ tur gribeu nemt ſem ſaweeem ſpabe-neem ari Wahju ſatoluſ un Romas paweſtam, taſ lhbſ ſchim ar tuſſcham frajam ſcho wiſteſſibu ir zentees uſturet. Paweſtam keiſara apſollumūs nebuh naw biſis pa prabtam, ta to peerabda wina telegrama, to taſ noſubſiſtijs ſeſarum pehſ tam, tad pehdejais Jeruſalemē Wahju ſatoleem bija dahwajis jau mineto no ſultana eeguhto ſemes gabalu. Lai gan ſchi dahwana nahſ no Luteriſka keiſara ſato-ſeem, tad tomehr paweſta paldees par dahwanu bija deegjan wehſis.

Bahrejeem tureenes noſtumeem, par tureem biſis awiſes laſams, naw ſewiſchſas noſhmes.

Lai gan pee Jeruſalemē keiſtigam jilweſam alaſch dſhwa intereſe, tad tomehr ta aumiekl, Wahju keiſara zetojuma deht, tapuſe wehl modrata un tadeht nebuhs ne-weeta, paſneegt lahda zetojaja eſſepaiduſ, lahduſ taſ no ſchis „auglās pilſheſtas“ dabujis.

Daudſ zetojaju, ta wiſch rakla, aſſiſhtas atlaſhti, ta ſwehta pilſheſta winaſ wina jeribās maldinajuſe. Dabas ſtaateem, taſ te redjami, nepeemibt netaſ leeliſſis, pahſſeidoſchſas, pirmais ſtats, kureſch no reetumeem penab-ſcham zetojajam kribt aſis, ir beſ ſaut lahda noſteſta roſtura un pat iſſtatu no Eſſas kalna augſtama war no-ſaukt titai par miſſigu un ne par kraſchnu. Gewehrojumu primatperſonam nepeederochu eſtu Jeruſalemē, iſſti nemot, wiſai maſ. Pilſheſtai ar winaſ puſtumſcham, neſtrām, pa leelatai datai ſiſtri brugetam, wakarōs titai wahjt appaiſmo-tam eelam, pateſſibu ſatot, ne-eewehrojams iſſſſais. Nabad-ſiba redſama wiſōs ſaktōs un ſubſōs. Beſ tirdſneezibas, beſ eewehrojamaſ fabrikam, Jeruſalemē nebuhtu gandrihs itin netaſ, ja zetojaji eedſhwojajeem nedotu daudſſabrigu pelnu.

Un tomehr ſchi pilſheſta wiſā ſawā netiſtrumā un ſakritumā ir un paleet wiſwairat walſſinoſchā un aiſ-grahjioſchā weeta paſaut un nodarbina atminas un ſan-taſſiju lhbſ muſſcha galam, ja zetojais pareſiſ wina praſis noſſatitees. Sinams, wajaga ſtadira ſtata, lai ſakritumā redſetu muſſchigo dſhwiſu, tumſchā tagadnē paſſihu neſa-ſchſinami ſpibdoſcho pagatni. Kaſ prot redſet, tam Jeru-ſalemē weentukas weetas ir apdſhwoſtas, un ne titai prahti, ne, par wiſam leetam juhtas no ſakritinoſcho eſſepatbu un atminu bogatibas top gandrihs waj pahdarbi-natōs. So ſche dſhwoſka lahrtā uſ katra ſota pagatne ſaſſtas ar tagadni. Taſ ſeewas, taſ tur uſ Siloa diſſi-ſet pehſ uhdens, neſ ſawus uhdens traukuſ tapat augſti uſ pſejeem, ta to reſi Hagara darja. Wahla kureſch un wajeſ no Rutes laiſeem ſawu weidu gandrihs nemas naw pahrgroſſiſchās. Kapſehā peezas ſeewas, kuru peenab-kumſ, miruſcho apraudat, tapat ta Jeremiaſa laiſōs kleeſt un waimanā pār jauno ſapu. Striſweris, kam, rakſtamās leetas pee joſtas, pee Jaſas-ſchahreem gaida uſ ſundem, — waj taſ topſch Ezeſiela laiſeem ſchāi weeta ſaut kad nebijis? . . . Kaſ ſawu wehribu tahtam leetam peegreſch, tam ſchi ſakrituſe pilſheſta iſſeelas piſna wezwejas neiſſſſamī zeenigās uſ ſwehtas dſhwiſbas.

Un tad wehl blatuſ ſcheem dſhwoſeem nedſhwee, bet warubht wehl runigalee warenās pagatnes leezineeki! Sche redſams pee lahdas buhweſ weſs piſlars wiſſſſiſſſā iſſtrahdajuma. Waj to Herodes liſis pagatawot? Tur redſami treſſinu logi iſ Salamana laiſeem, tur aſſal lahds ſaſeſas pahrdeweſs ceriſhojees puſſagruwuwſchās baſ-nijas atleekās un jitur aſſal ſawejas netiſtri behrni pee miſſigu muhru atmenu palahpem, pee teſſcham miſſigu at-menū gabaleem, kuri gadu ſimteneem ſpibtejuſchi un war-buht no Salamana ſtrahdneekem tiſuſchi apſirſti un ſſiſ-ſeti. Ja, ſche runā atmenil! Sche runā gluſchi neiſſſſſi-rama miſſiga drupu laudſe, iſ kuras tagadeja Jeruſalemē pa datai ſoſtahwu, un titai kad ne-eſpehjamais buhtu eſ-pehjamās un gadu tuhtloſchu wezās drupaſ nonetaſ — titai tad mehs dabutu iſhuſ notehlojumu no Jeruſalemē, lahda ta reſi bjuſe. Lhbſ tam mums deewamſchehl ja-apmeerinajās ar nepaſiſkameem apſtableem, ta mehs ſwehto weetu, kuras ſadhw ſafarā ar Peſitaja dſhwi, ar droſchibu newaram noteiſt. So tagad lahda ta via dolo-rosa (ſahju jeeſch, jeeſch, pa kuru Jeſu weda uſ kruſtā iſſchānu) ta ſwehto ſapu, ta Wolgatas ſalnu, taſ ir weh-ſturikſi nepeerabhtas weetas. Titai maſ weetu, ta p. p. Weſſemaneſ dabrſ ir droſchi ſinams.

Wiſepabri nemot, Jeruſalemē dara Turku pilſheſtas eſſepatbu. Tomehr ir ari ſil daudſ jittanteſchu, ta ſchis eſſepatbs ſawu datu top maſinatſ; wiſneſhbraſa ir Schidbu pilſheſtas data. Kriſtito pilſheſtas data iſplehſchās ap ſwehta ſapa baſniju. Ap ſcho un ap jitam ſwehtam weetam at-tiſhtas iſ deenas jo roſſiga dſhwo. Kaut waretu ari teiſt: ſwiniga! Bei ſche ſwehta ſchichu pazildinaſchana un pa-tiga redbu taſſſchana, dſſſſſā aiſgrahbiſcha un weikalneela weenaldſiba ſajajaus tahtā lahrtā, ta titai reti apmekletajs kureſch pee neſajauktas ſcho weetu zeeniga dſwehſeſ no-ſſanojuma.

Un dſhwo Jeruſalemē? To notej un rakſturo diwi daſchadi elementi, apdomigi-lehnd riſſſemneela muhamedana un nerimſtoſchā zetojaja darboſchanaſ un ribloſchanaſ. Jaſas-wahiti preeſchā walda nepahſtraukta luſtiba un wiſ-ſapahrt rebſ zetojajus ſapheſejam, ſtatamees, pehtam. Zianas un Eſſas kalnās, Joſefata eſeja, dſirdamas wiſas Etropas walodas. Bei ta topſch gadu ſimteneem, ta ari tagad Turſ atlaſhta weeta apkrauj lehnām ſawu kameeli, pahd lahda ſubri pee lahda eelas pawahra iſ riſha, oli-weem, lehzam, taukeem un grauſdetas labibas gatawoto purdeenu, tigoſas uſ eelas, peeluſdi ſawu deenu moſchejā un gut tur. Kaſ ſakriſt, kam wiſch ſawj ſakriſt, jo taſ jau ta „nolemis“ . . . Ta iſdeenas Jeruſalemē dſhwo wiſwejakee dſhwoſe meidi redſami blatuſ muſhu modernam. Waj wernatſ laſſ buhs deegjan ſpehjis, aiſſiſti pa-gahntes lahſtu, kureſch wehl arween par ſcho „auglo pil-ſheſta“ leetas gukam? Waj jaunas, nupat ta eſwehtias baſnijas tornis, taſ pazetas pār wiſeem minereteem, ſupo-lām un torneem, buhs jauna laiſa ſimboſ preeſch Jeru-ſalemē? Kad dſhwoſim, tad redſem.

Wahjia Pruhſija 3. un 4. novembri (22. un 23. oktobri) bija landiaga (ſemes ſaſimas) lojeklu iſwehſchanaſ zaur nedetu eepreeſch ezeletem ta ſautkeem „Wahlmän-ner-eem.“ Inahlumūs taſ, ta abas konſerwatiwās partijas ſaudejuſchās 8 ſehdeſtus: wejā landiaga iſam peedereja kopā 214 baſſis, jaunajā 206. Pawiſam Pruhſchu landtagam

femes schoģem un grabwjeem; līdšenu mā wīdū neleelā eferā, luraam pa wīdū dambis. Šche apgabals eewehrojāmā mebrā paleel dšhwāts, seme apauguse ar deesjan beesu sabil, ešera lahdā kraista malā redjami krumi — līdšigi labrleem, retumis aug pat weetejas fugas ofoli. Wīspabr fchi eleja atstahj patihlamu ešpaidu, kamehr pīlshēdā nāv nelahdu augu. Šche pat ir 2—3 apjeetinajumi, eertihloti pehž wejas konstruksijas un mahla feenam, luri tagad eemēti no krewu lareiwjeem. Šchee apjeetinajumi jelti no Mandšurešcheem. — Artura, nerinajot par krewweem, apdšhwota no kineescheem un neleela wairuma Mandšureem, luri, pateiztoes fawai peederibai pee „astonu karogu“ lareiwju pulkeem, sche ir priwīlligeta lauču sčhira. Kineeschi atstahj wīfai patihlamu ešpaidu, wīni ir strahdigi, peemīhligas dabas, laipni un weefmīhligi, bet ari druftu wīlīgi. Pret krewweem wīni isturas draudšigi un ar ustizību, kamehr pret Angteem tas pawīfam otradi. Šchis fahs ir weegli īstahdrojams. Angli stahs uf neīglīhtoteem kineescheem ar nīzinašchānu. Kineetis pehž wīnu eekstateem nāv jilweks, bet sematas sčhītras buhtne. Rahds Angtu lāfmanis, lās pa Janšetiangu wabija twaifoni, nespehja īsbrihntees, la krewi kineeschus eekstata par jilweleem, apceetas ar teem tā ar few līdšigeem un palika nīfās, tad krewu matroschi ar kineescheem apghjās tā ar brakteem. Wīspabr wīf ešpaidi, lahdus Jaroschēto eemantojis Port-Arturā, ir: meertigā fahfšme starp krewweem un kineescheem, krewu salbatu wefelīgais īstahs un neewen deenu no deenas, bet stundu no stundas pīlshētas lablahjības u. t. i. usplautschāna.

Wāls is publīkas.

Īstahdrojums. Tā tā wairati laikraštī: „Wāltijas Wehstnešs“ № 238, „Wāls“ № 41, un „Tehwija“ № 35, mehginajuschī manu rakstu „Wālt. Wehstnešs“ № 185 1898. g. īstahot tā eerozi pret „Mājas Beesī“, tad turu to par fawu peenahthumu aīstahditi, tā mans īstejeens „wīfabi mahņija“ neshmejas uf awfolita honorara nesamafschānu, jo „Mājas Beesī“ un „Wehneschraštis“ man honoraru ir arweenu famafschajuschī, bet uf dāschu laikraštu redahjiju un wīnu līdšīstahdneeku — resp. rasfīneeku topdšhwī. Sewīschī „Austrums“ un „Wehneschraštis“, kuras abus es ari domaju, maldinaja weenu woi otu idealu dšjēneku, turfch no laikraštēem sčhāgdija tīlai literatūras weizinašchānu un labrtīgu attīhstīschānu. Ar jaunu rasfīneeku audfīnašchānu priwātīm muhfu redaktori gandrīh wai nemoj nāv nodarbojuschēes. Ras no sīmetos spēzieli uf „Mājas Beesī“, tad ir janošchēlo, tā wīna koleģeenes „Wāltijas Wehstnešs“, „Wāls“ un „Tehwija“ jau ilgāku laiku īsturas tīl nekoleģiati. Es domaju, tā muhfu kluhdas mehš waram pahrruāt ari laikraštīs, bet māsleet klušat, un tad nedrīhstam weenu laikraštū, ja ari buhtu tam kluhdas, sīstematīstī habīt un apspahdīt. Rahdas kluhdas es pee „Austruma“ un „Wehneschraštis“ atrodu, par to es pahneegschu drīhsumā garaļu rakstu, resp. brofchuru, un lahdas kluhdas un wehl nepeedodamas kluhdas teem jiterm laikraštēem, tā „Wālt. Wehstn.“, „Wāls“ un „Tehwija“, par to es ari wīš klušu nepeetīschu.

Rīgā, 25. oktobrī 1898. Porulu Sahnīs.

Teesfleetu nodata.

Teesfleetu jautajumi un atbildes.

Jautajums. Waj teesu spreedumi par žiwīlprahbām nowēzo un ja nowēzo, tad par jil lgu laiku? Waj teesam brīhw noilgojuschus spreedumus īdot?

J. K. Leelw.

Atbilde. Teesu spreedumi wīfādā sīnā noilgo. Noilguma laiks ir dīwejadš. Sāhīhstēs lahrībā (въ coорнаа-тедьномъ порядкѣ) doti spreedumi, tā wīfās jītas prahfības, kuras noilgumam padotas un kuru noilgšanai nāv nolīstis īfahs laiks, noilgo d e f m i t gādš (stat. Weet līf. III. d. 4620. p.). Alimuguras spreedumi turpretīm jau noilgo, ja sūhdetajš trīju gadu laikā nāv lūhdšis wīnu īpīdīschānu. Pee sčheem alimuguras spreedumeem nu war īsnahīt tā, tā spreedums saudejīs fawu spēhtu zaur noilgumu, bet pate pīrmatējā prahfā wehl nāv noilgojuse (pēm. ja no aīdšochanas laika wehl 10 gabi nāv pagahjuschī). Lahdā gadījumā sūhdetajam pēhž alimuguras spreeduma noilgšochanas ir eespehja eefneegt jaunu sūhdību par weenu un to pašču prahfību (st. žiwīltees. lahrt. uslawā 735. p.).

Protams, tā teesai nāv ne masalā eemešļa, īpīdību rakstu sūhdetajam neīdot, kaut ari spreedums patš jau buhtu noilgojīs. Lahdā gadījumā atbīdētajam jīš nekās neaīteet, tā atkal teesās jēlā prahfības nepareīsbu peerahdīt.

—sb.—

Jautajums. Es apweereju atraitni, lurai bīja eepīrtias mahjas un weenigi nepīlīgādēš mahju mantīneeks. Pīngahdību fahneēbīs un 3 mehneschūs laulībā fahdšhwōjīs, wīnšch nomīra, neaīstahdams neewēna behrna. Wīrdams wīnšch norahstīja fawai seewai mahjas, mahtei moīst, ruhni un dāku no fawās aīstahijas mantības. Waj manat seewai, nīruschā mahtei, lura uf pīrščhānas kontraktā ar fawu pīrmo wīhru parahstījūšē tā pīrčēja, nebuhtu līsumīgās teesības mahjas pašchāi mantot, bet ne wedeklai? Uf Wīdī.

Abon. Nr. 3683.

Atbilde. Wīdšemes semneekam, testamenti laīstot, janowehl jaweem wezakeem weena ženerāda no fawās pahdeegubhtas waj mantotas mantas tani gadījumā, ja wīnam behrnu waj behrnu pehjuahthamu nāv (st. Wīdī. semī. līf. 1006. un 1007. pp.). Ja mahtei nowehlēdā mahje, ruhne un dāku no mantības īstahō wīfa mantojuma žeturto dāku, tad testamentis fchāi sīnā līsumīgās. Bīdādā gadījumā žums teesība testamenti apstīhīdīt un ītrūhthumu no mantojuma peeprahīt teesās jēlā weenas žeturtdatās teelūmā.

Ja mahjas bīja no žuhju seewas un wīnas pīrnā wīhra tā kopīhpaščhums eepīrtias, tad pīrnā wīhra dehlš nebuht nebija wīfū mahju mantīneeks. Wīnam peederēja weenigi tīdandš teesību uf mahjam, jil bīja peederējuschās wīna tehwam, ja tehwās zaur t e s t a m e n t i bīja wīnam wīfū fawu mantu nowehlējīs. Ja turpretīm dehlš no tehwā mantoja uf līkuma pamata, tad wīnam pee-

krita tīfai puše no tehwam pee mahjas peederofschas dātas (умственная доля ст. Wīdī. semī. līf. 985. p.). Wehīnadami waj fchī mantofschāna notīfuse uf līkuma waj uf testamenta pamata, newaram žums nofahīt, jil īhstī leelu dāku žuhju padehlš wāreja fawai seewai nowehlēt. Pehž augšchējeem aīstahdījumeem žuhš pašchī to wārešet apwehīnat. Wīdš žuhju seewa un wīnas wedeklā nāv jītadi weenojuschās, mahja ari turpmat paleel topejā īhpaščhūmā, bet ne weenādās dāfās. Tā warbuht žuhju seewai teesības uf 1/2 no mahjas, žuhju wedeklai tīfai uf weenu žeturtdatā.

—sb.—

Īhtrupes (torgi).

- Watrakolīschānā pahēdos:**
- Bēhfu-Wāllas Weerteefnešču fapulžē, Bēhfsis:**
- 23. novembrī 1898. g.: Jahnīm Bīhtrūm peederīgas „Lejas-Weelaru“ mahjas (17 dahlēri 4 grahšī leelas, parahds 1500 rbl.) — Kamlas pagahstā, Bēhfu apr.
  - 23. „ Jahnīm Salmīnam peederīgas „Saulēskānu“ mahjas (16 dahlē. 48 gr. leelas, hīpot. par. 1500 rbl.) — Sawenas pagahstā, Bēhfu apr.
  - 23. „ Sgrījim Baganamam peederīgas „Rahna-Bīrfulu“ mahjas (22 dahlē. 82 grahšī leelas, hīp. par. 2136 rbl.) — Kamlas pagahstā, Bēhfu apr.
  - 23. „ Andrejam Weimerim peederīgas „Rufschenu“ mahjas (16 dahlē. 73 gr. leelas, par 1300 rbl.) — Weelawīwas pagahstā, Bēhfu apr.
- Želgawās Apgabala teefā:**
- 18. novembrī 1898. g.: Benjamīnam Jafobsonam peederīgu namu sem hīp. Nr. 91 b. (wehrt. 1800 rbl., hīp. par. 2525 r.) — Želgawās pīlshētas 2. eezīkni.
  - 18. „ Čhaimam Špelsonam peederīgu namu sem hīp. Nr. 108 (wehrt. 7311 rbl., hīp. 5700 rbl.) — Želabjchtā.
- Tulumā-Tālfu Weerteefnešču fapulžē, Tulumā:**
- 17. novembrī 1898. g.: Annai Wīmenfeld peederīgu namu (wehrt. 1200 rbl., hīp. par. 3160 rbl.) — Rantawā.
- Wentšpīls-Kulbīgas Weerteefnešču fapulžē, Kulbīgā:**
- 12. novembrī 1898. g.: Čegarom fon Klēīšam peederīgas „Rībenu“ mahjas (27 def. leelas, wehrt. 2000 rbl., hīp. par. 920 rbl. 24 lap.) — Šchwārdes pagahstā, Kulbīgas apr.
  - 12. „ Frījim Wenīnam peederīgas „Lapulu Frānchōfu mahjas (44 def. leelas, wehrt. 3400 rbl.; hīp. par. 4560 rbl.) — Čerēs pag., Kulbīgas apr.
  - 12. „ Frījim Šchūlam peederīgas Weščhgrīhū „Rajoru“ mahjas 44 def. leelas, wehrt. 2800 rbl. hīp. par. 4466 rbl.) — Čerēs pagahstā, Kulbīgas apr.
  - 12. „ Jahnīm Wschūbīm peederīgas Strītu Weleku mahjas (72 def. leelas, wehrt. 4400 rbl., hīp. par. 6500 rbl.) — Šchwārdes pag. Kulbīgas apr.
  - 12. „ Jahnīm Šchwādīm peederīgas Pampalu Rahnīnu mahjas (55 def. leelas, wehrt. 3800 rbl., hīp. par. 5320 r.) — Čerēs pag., Kulbīgas apr.

Walejas wehstules.

- A-stu Jahnīm** — W. Žuhju dšjēlī rahba nenoleofomas dšjēneka dāwamanā. Domehī leelalā dala no trem wehl nāv tīl gatawī tā mehš to wārešu īstahot. Bēhšchātes lahlat pehž leelatas pīmības! R. d.
- A. — Sants.** Weelūhtītās 3 rubļus fowehmam. „Māb. W.“ 2793 un Wehneschraštū 3454 īstahīt turpīnāhīm. Čīspēdījīja.

Tirgus sīnas.

Rīgā, 27. oktobrī 1898. g.

Rīgās labības tīrgū trūhstī rofšās. Sālīgumu stahs fahēbrā neleelā. Labības peederūmā wīdēti. Kweeschi druftu gurdenalī. Labības jenas ustarejās līdšchīnējā angstomā. — Ras uf galwenaleem pāpales labības tīrgēem atcezas, tad ari tajās labības jenas nebija glūhī tīl sīngarā tā nebeļu eepreēhš. Ras tur par eemešū? Nu, wairafās wāhstīs, tā pēm. Anglījā, tur bīja leetus trūhstums, fahla freemi ween uflībt un tā semajī wāreja atkal atlab, par kuru līkēni jau semlojī fahla dāhstītes. Tad wehl labības pahēdējeju un labības pīrčēju aprīndās fahla īgahīt domas, tā hārp Anglīju un Frānčiju patefī īhšēes nopeetna fawūhchānās. — Seemel-Amerīkas Sameenoto Wālfstū tīrgūš pēberjās deenas fawada pahērošchānāi dāuf labības. Pawīfam Seemel-Amerīkas Sameenoto Wālfstū tīrgūš fāda gada augustā, septēmbī un oktobrī jawēstī pahērošchānāi 61,800,000 buščhēli (apm. 35 milj. pubri) kweešču pret 72,800,000 buščhēem 1897. gadā un 62,000,000 buščhēem 1896. gadā. — Anglu labības tīrgūš jenas gan turejās, tomehī tabdas tā fahbatas, lās ari fahlam par Frānčijas, Weļģijas un Holandijas tīrgēem. — Austro-Ungarījā un Rumanījā leetus pa pīnam uflīstot. Uf Rumanījas kweešču īhweedumi fahla sīpīrati peemēentes. — Labības īhweedumi ī kweečijas nāv wīš tīl mahš, tā wārešu domat, lai gan dāhšīs weetas, tā ap Žaganogru teē pīrī mālin-jūščēes. — Ras atcezas uf Wālfstū, tad Wīdšemes Jgānu dāku un Jgānujā, tā Jgānu laikraštī sīno, dāhšās weetas wehlātī fēhā wāfaras labība newārejeje laikā nogatawotēs un tabešt rūdōns solnās to maītajuschās. Kartupeļus pīrīs fēmes fahfchānās nebījīs eespehjam wīfū īstahīt un dāschām līni mahfēšas palīhstī sem leelās. — Uf Argentīnas sīno, tā tur aīstahīs fahfchīs kweeščheem un līneem. Uf Austrālijas telegrāf wehstī par leelu fawūnu un lāstēem fawēem wehēm, luri laitejot fēhjeumeem un mahfnot plawjās jērbās Deemwīnūs-Austrālijā. — Jānu-Seelandā turpretī laulī stawot labi. — Labības jenas Rīgā sčhīmbīhščhām sčhāhdās:

- Rudš, krewu,** uf 120 mahjīnu pamata mālā 85—86 ap. pubā. Kurjemes rudš 79—81 lap. Tēndze: sīngra.
- Kweečī,** 128—130 mahjīnu fmagi Kurjemes kweečī mālā 95—112 lap. pubā, 125—128 mahjīnu fmagi Kurjemes kweečī mālā 86—95 lap. pubā. Tēndze: sīngra.
- Kweečī,** fēhšlānšču, uf 100 mahjīnu pamata mālā 67—70 lap. pubā; krewu meesčī mālā 76—80 lap. pubā; Kurjemes 105 līhš 114 mahjī. fm. meesčōs dōb 77—80 lap. pubā. Tēndze: sīngra.
- Wāfās.** Labās gahfās aīstah mālā 80—85 lap. pubā; wānweelas aīstah mālā 72—74 lap. pubā; Kurjemes aīstah mālā 68—84 lap. pubā; Bōrījīnas un Līwnas-Željas aīstah mālā 76—78 lap. pubā. Tēndze: sīngra.
- Wīnšch.** Stepu fēhšas uf 87 1/2 proz. pamata mālā 134—136 lap. pubā; parahds brāhla fēhšas mālā 131—132 lap. pubā. Tēndze: sīngra.
- Wīnšchū eīnas rānščī,** sčhēceens, mālā 97—99 lap. pubā. krewu līnšchū eīnas rānščī mālā 97—100 lap. pubā.
- Sānles puļa (saulareešču) fēhšū rānščīmālā** 79—80 l. pub.
- Sīrni** mālā 78—79 lap. pubā.
- Pūpas** mālā 74—76 lap. pubā.
- Klītas** pēhēt par — lap. pubā.
- Ranepes** mālā 158—160 lap. pubā.
- Ranepati.** Ranepati eefahfchīju tīrgūš gan sīngri, bet abešemes to lēti mahj pēpēra. Sčhā gada ranepati tīrgūš fahls nahīt laīlam līkai dēwērti. Ranepati mālā 64—75 lap. pubā.
- Wīni.** Wēgo līnu trahjūmi glūhī īhēgīt. Sčhā gada līni toī noīhēhīnājuschēes ar tīrgū wāhščhānu. — Jpīti labās līnas par R(eīst) un X(x) (jānes rīst) dōb 35—36 rbl. bīrtawā; par ZK (jīnš) un X HD (Bērnawās „hōfōreībantī“) mālā 32—33 rbl. bīrtawā; par 3 P K (enporior pīhfroni) un 8 F P HD mālā 27—28 rbl. bīrtawā; par P K (pīhfroni) un F P HD (smātee pīhšōfōreībantī) mālā 23 rbl. bīrtawā; par P W (pīhšōfōreībantī) un P HD (pīhšōfōreībantī) mālā 22—23 rbl. bīrtawā; par W (brāhkt) un LD (hōfōreībantī) dōb 16 rbl. bīrtawā; par D (oreībantī) un LD mālā 13 rbl. bīrtawā un par D W (oreībantī) un LD W dōb 10 rbl. bīrtawā.

Pa hrtīlas jenas Rīgā:

lap.	lap.
Sweests, mahjīnā . . . 26—30	Rupīnats peens, fōpā . . . 10
Galda sweests, mahjīnā . . . 35	Strīnas, gabalā . . . 500—900
Būfās gahā, pōbā . . . 270—290	Stahšs trēhjumš, fōpā . . . 45—50
Wehēfča gahā, pōbā . . . 200—220	Olas, fchēfā . . . 130—140
Schahweta aīstah gahā, mahjīnā . . . 7—9	Sīhpoll, fōpā . . . 4—5
Swaīga aīstah gahā, mahjīnā . . . 10—13	Wēbus, fchūhnās waj tējīnats, mahjīnā . . . 35—40
Tela gahā, mahjīnā . . . 12—20	Kweečī, fōpā . . . 15
Schahwēt fahfchīs, m. . . 18—20	Kweečū putrāimī, fōpā . . . 8—11
Schahw. spēhš, mahjīnā . . . 15—18	Sīrni, fōpā . . . 6—10
Sātī, gabalā . . . 60—100	Rahfētī žīgōrīnī, fōpā . . . 6
Dreščū gahā, mahjīnā . . . 12—17	Kurī. kweečū bīhšēfētī mīlftī, mahjīnā . . . 4 1/2
Wīfās, gabalā . . . 50—70	Wēdōkī, garnīzā . . . 15—30
Rahfī, pabrī . . . 70	Salds trēhjumš, fōpā . . . 20—25
Bīhēš, gabalā . . . 40—60	Dšchwēnu ogas, fōpā . . . 6
Sōfš, gabalā . . . 80—135	Bēberīju ogas, fōpā . . . 9
Kālfūhātī, gabalā . . . 110—250	Schēns, glōvīnā . . . 8—9
Žēbēs, pahrš . . . —	Schāhī lahšōstī, fōpā . . . 7—8
Wēbni, gabalā . . . —	Rahpōstū gahā, fchēfā . . . 120—200
Rubēnī, gabalā . . . —	Schahwetas rēnges, fōpā . . . 35—70
Kartupeļi, puhrā . . . 110—130	Sūtīnī, weeteje, lahšā . . . 80—100
Rahfī, puhrā . . . 100	Sūtīnī, Rēmeles, lahšā . . . —
Būrlānī, puhrā . . . 80	„Bretlīnī“, fchahwētī, fōpā . . . 20—30
Salds peens, fōpā . . . 7—8	„Bretlīnī“, lahšā . . . 5—6
Beesī peens, fōpā . . . 13	Wīfāfās (weetejās) mūr. . . 9—12

Wādš uf 120 mahjīnu pamata mālā 85—88 lap. pubā. Tēndze: sīngra.

Kweečī (pubri) mālā 86—120 lap. pubā. Tēndze: sīngra.

Kweečī mālā 67—80 lap. pubā. Tēndze: sīngra.

Rūfās. Labās gahfās aīstah mālā 82—84 lap. pubā; Kurjemes aīstah mālā 79—84 lap. pubā; Kurfās, Rarkomas, Željas-Sīwnas, Delas, Rījēnas un Bōrījīnas aīstah mālā 72 līhš 82 lap. pubā. Wēlnawās (15 proz.) mālā 71 1/2 lap. pubā. Tēndze: sīngra.

Wīnšch. 7 mehri fēhšū fēhšū mālā 127—128 lap.; 7 mehri krewu fēhšū mālā 129—130 lap.; 7 mehri steju fēhšū mālā 134 lap., 6 mehri fēhšū mālā — lap. Tēndze: sīngra.

Wēkī uf 100 mahjīnu pamata mālā 87—92 lap. pubā.

Čtrai mālā 80—91 lap. pubā. Tēndze: sīngra.

Sānles puļa (saulareešču) fēhšū mālā 86 lap. pubā.

Ranepes mālā 165 lap. pubā. Tēndze: sīngra.

Ranepati mālā 64—75 lap. pubā. Tēndze: rāfma.

Klītas. Kupjās klītas mālā 64—65 lap. pubā; wēdejas klītas mālā 60—64 lap. pubā un smālās klītas mālā 59 lap. pubā. Tēndze: sīngra.

Telegramas.

Peterburgā, 27. oktobrī. Wīfē „Rījēwanīn“ atkal atkanta pahrdot pa numireem. — Pee Jaroslawaš dšjēšchēta Želkomas jaru līnijas Wwanowas stahijas balahbrauceenam 24. oktobrī notīka nelaimē. Wīnšch uīstrehja wīfū lahdam aīshūhgam, pee tam aītoni wagoni nogahfās no dambja un fahragajās. Rahds strahdneeks tapa nogahfīnās. Weens konduktors un weens strahdneeks wāh-rīgi, pēzi strahdneeki weegli eewamotī. Tās pašchās deenas walarā Jaroslawaš dšjēšchēta ahtrbrauceens fahuhfās ar fahdu manewrejošču lokomotīwī. Wbas lokomotīwēs un dāhchī ahtrbrauceena wagoni fahojati. — Rājanā 25. oktobrī gimnāhijas bāsnīzā notureja pee dšjēneka Polonskīja sčhīrtīa dwehšēles aīshūhgamu, gubernatoram, gubernas wīhšchēzībās marščalam, pīlshētas un stolu aīstahdījeem, tā ari arkeologijas beedribās lojēktem laht ešot. Wīhā apbēdīschāna notīka 12 wehstīs no pīlshētas atahhā klostert. Raps tīla no 40 wainageem puščhōts. — Greeku printščhā Georga eezēschānāi par kretas salās generalgubernatoru wāirs neshahwot jēlā sčhēhēschī. Prīnčīs laītam drīhš dōschōtes ar lahdas leelwāhšē kara kugi uf Raneas pīlshētu (kretā). — Uf Brīfeles sīno, tā tur 9. infanterījas regīmentēs bīrojā notīfuse eelawchānās, pee tam īstahīt lahds spēens kara plāns un 72 Weļģijas generalahštāba kartīs. Fēlwebelēs Debonis un dīwī apahsch-ōfīzēerī apjeetīnati. Īsmēlchēchānāi līhš fchīm trūhstī jēlmju.

Parīšē, 8. novembrī, (27. oktobrī). „Agence Havas“ sīno, tā Frānčīju waldība nolebumē peelahptees pret Anglīju fahfchodas jautajumā pehž pamatīgās pahrdomafschānas. — Anglu mīnīstru preefchneeks lords Salsb eris pee lahda weelasta tureja rānu, kurā fahjija, wīnam ešot sīnōts, tā Frānčijas waldība atfahōtes no fahfchodas, jo Frānčīju waldība uf sčhō weetu neleefot leela swara. Raut gan wehl ne-efot wīfās domu sīrpidās starp Anglīju un Frānčiju īschērtīas, tad tomehr draudōschātee un sčhārbātee jautajumi zaur Frānčijas atfahfchānos no fahfchodas ešot īschērtī. — Anglu brunofchānas un fahfchōchānās, lai buhtu lahrā brīhdi gatawī, turpīnas. Anglu waldība pafūojā Japānu waldībāi, tā wīna Anglu oīstās preefch Japānas nule tā usbuhweto kugi Sčhīfchīnā neīslahdīschot īfawām oītam, ja Japāna neapfōlotees, tā tā sčhō kugi nepahēdōs newēenai jītai waldībāi. Ja Anglījā īfēltošs karšč, eekam kugīs atstahjīs Anglu oīstās, tad wīna, Anglu waldība to paturešchot par fawu kara kugi. — Lahlat Anglu waldība nolehma wīfās Anglu oīstās buhwēt eesahfōts kara kugus paturet preefch seewīs. — Frānčīju wāhšs aughtalā teefa — lafahjijas teefa, pīrndeem, 26. oktobrī (7. novembrī) atkal usfahā fawu darbību Dreīfusa prah-mōs zaurkluhfchānās sīnā. Wīna turot par nepēzeeschānī wājahfīgu, Dreīfūju ar Pātī dī Klamm un Lebremu-Renolu kōpēji pahrlāuschīnat. — Otrdeem, 27. oktobrī (8. novembrī) lafahjijas teefa pahrlāuschīnāja sčhāi leetā pēzūšs bīhšchōs kara mīnīstrus: Wērjē, Wīšo, Rāmenjāh, Žur-Līndenu un Sčhānoanu. — Spāneščū un Seemel-Amerīkānu meera fahīmas Parīšē nēmaj newēzās. Amerīkōnī grīb paturet fawās rotās ari wīrwaldību par Žīlīpīnu salām. Spāneščī to negrīb ne par peekant. — Wāhju amīje „Kōlnische Zeitung“ par tahdu nodomu Amerīkāneem fchīwī usbrūhīt un draud, tā Wāhjījāi ne-efot wīs weenalga, waj Žīlīpīnu salās wīrwaldība Spānešcheem waj Amerīkāneem. — Wāhju kējara pahris jau atīstahjīs Žerūsalēmī, no kureenes tas pa dšjēšchētu aīshbrauzā uf Jafu, tad ar jachtu „Gohēnollern“ uf Weīrūtū, Damāstū un atpalk uf Wāhjīju zaur Ģenuju (Itālijā).

Uf Londonas telegrāfē 28. oktobrī (7. novembrī), tā Anglījas reetuma kara eezīkna kara pulkī Dewonportā dabūjuschī pawehhī, laīfataīfās gatawī uskaru. Ari kara kugu fahfchōchāna uf karu turpīnas ar lūh-dšīgu sparū.

Donozeno nēnsypok. — Para, 27. oktobrī 1898. r.

Īhpaščneeks un ībēnejs: Ernsts Plates.

Atbīdīģes redaktori:
Dr. phil. Arnolds Plates, Dr. philos. P. Sālītis.

